

**VISIE
WATERONGEVALLLENBEHEERSING
FRYSLÂN**

Opdrachtgever

Veiligheidsregio Fryslân
De heer J. Postma
Postbus 612
8901 BK Leeuwarden

Opdrachtnemer

Falck AVD
Postbus 142
5680 AC Best
Telefoon : 0499 - 328 400
Fax : 0499 - 328 401
avd@avd.nu

Rapportagedata

Kenmerk : 11.00065
Versie/datum : 1.0/ 31-05-2011
Status : Definitief
Opgesteld door : C.R. Dollekamp /
: V.G.J Hermans

Concept

Gecontroleerd door : C.R. Dollekamp
Datum : 30 mei 2011
Paraaf :

.....

0 MANAGEMENTSAMENVATTING

Veiligheidsregio Fryslân wil in haar regionale beleid aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen op het gebied van waterongevallenbeheersing. De landelijke visie waterongevallenbeheersing is dan ook leidend voor deze beleidsnotitie.

De huidige organisatie is met name ingericht op de reddingsduiktaak en bestaat uit 5 korpsen met een duiktaak. Het doel van deze beleidsnotitie is het vaststellen van een regionale visie over het volledige takenpakket van de brandweer op het gebied van waterongevallen, zowel de waterongevallenbeheersing als waterongevallenbestrijding.

Bepaling risicobeeld

Fryslân is een van de meest waterrijke provincies. Diverse risicogebieden zijn in hoge mate aanwezig in Fryslân. Daarnaast wordt de provincie gekenmerkt door haar uitgestrektheid en lage bevolkingsdichtheid. De combinatie van tijd, geografisch gebied en demografie is een complicerende factor binnen veiligheidsregio Fryslân.

Doel bepaling

Op basis van het risicobeeld wordt het beleid bepaald op het gebied van waterongevallenbeheersing. Dit is een afweging tussen het ambitieniveau en acceptabele restrisico's en het investeren in risicobeheersing of risicobestrijding.

Risicobeheersing waterongevallen

Uit het risicobeeld blijkt dat Fryslân voornamelijk te maken heeft met de scenario's auto te water (langs wegen en parkeerterreinen) en overboord vallen (op vaarwegen en ruim water). Uitgangspunt is om het aantal incidenten in beide categorieën binnen 5 jaar af te laten nemen met 5 %. De afname van incidenten in gebieden die niet binnen 30 minuten door een duikteam wordt gedekt is ten minste 10% in 5 jaar.

Waterongevallenbestrijding

Gekozen wordt voor de uitvoering van de waterongevallen taken door brandweer Fryslân op de volgende wijze:

- Uitvoering van de repressieve taken:
  - Grijpredding
  - Oppervlakteredding
  - Reguliere en complexe reddingsduik
- Bij de reddingsduik wordt zowel uitvoering gegeven aan de reddingsduik of zoektocht direct na de verdwijning (binnen het gouden uur) als de verlengde reddingsduik op verzoek van de GHOR omwille van nabestaanden.
- Er zullen een aantal restrisico's blijven bestaan, deze worden bestuurlijk erkent:
  - Maximaal 20% van de risicogebieden wordt niet binnen 30 minuten gedekt. Waar mogelijk wordt geïnvesteerd in risicobeheersing om de risico's te beperken.
  - De brandweer is wat betreft de taak waterongevallenbeheersing alleen verantwoordelijk voor het redden van mensen. Het redden van dieren of bergen van gevaarlijke voorwerpen valt niet onder de taak waterongevallenbeheersing.

Beleidsmatig wordt vastgelegd aan welke kwaliteitseisen de veiligheidsregio op het gebied van waterongevallenbestrijding dient te voldoen, deze kwaliteitseisen zijn gebaseerd op landelijke wet- en regelgeving, leidraden, visiedocumenten en een theoretisch model van de kosten van een duikorganisatie.

Aansturing

De taak van de veiligheidsregio wijzigt in de nieuwe organisatie. Veiligheidsregio Fryslân wordt eindverantwoordelijk en kan aansprakelijk gesteld worden voor haar beleid. De medewerkers blijven in dienst van de lokale organisatie. De regio kan besluiten deze taak bij een korps binnen de veiligheidsregio weg te leggen. Daarnaast zijn de korpsen

verantwoordelijk voor de uitvoering van de regionaal vastgelegde afspraken. Deze afspraken dienen in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) bestuurlijk te worden afgehecht.

Financiële uitgangspunten

Op basis van een theoretisch model is per taak vastgelegd welke structurele kosten er mee gemoeid zijn, dit vormt de basis voor het bepalen van de totale kosten per organisatie-model:

	kosten
Financiële kosten risicobeheersing	Onderdeel van Friese norm
Financiële structurele kosten Grijpredding per korps	€ 1.564
Financiële structurele kosten oppervlakteredding per korps	€ 6.870
Financiële structurele kosten per duikteam	€ 83.087

Uitvoeringskeuzen

De taken grijpredding, oppervlakteredding en reddingsduik vormen de bouwstenen voor de repressieve taak op het gebied van waterongevallenbestrijding. Grijpredding wordt als basistaak voor de brandweereenheden door iedere brandweerpost uitgevoerd. Een aantal posten zijn ook verantwoordelijk voor oppervlakte redding, dit zijn de posten met een brandweervaartuig (BRV) of personeelsmaterieel vaartuig (PMV) en 4 aanvullende posten. Iedere post met een duiktaak heeft ook de grijpredding en oppervlakte redding tot zijn basistaak.

Wat betreft de organisatie van het reddingsduiken kan gekozen worden voor een van onderstaande varianten:

- Variant 1: Leeuwarden is het enige duikende korps
- Variant 2: Leeuwarden en Sneek
- Variant 3: Leeuwarden, Sneek en Jubbega

Organisatiekeuze

	1 duikkorps	2 duikkorpsen	3 duikkorpsen
Dekkingspercentage	54 %	61 %	74 %
Veiligheid van medewerkers	Geborgd	Geborgd met een follow up	Geborgd met twee mogelijke follow ups
Werkdruk op personeel	Uitvoering in basis bij één duikteam, geen mogelijke ondersteuning	Uitwijk / ondersteuning tweede duikteam mogelijk	Uitwijk / ondersteuning tweede en derde duikteam mogelijk
Financiële structurele kosten duikteam(s)	€ 83.087	€ 166.174	€ 249.261

Op basis van het bovenstaande verschillende varianten kunnen de kosten van de nieuwe organisatie bepaald worden:

	1 duikkorps	2 duikkorpsen	3 duikkorpsen
Financiële kosten risicobeheersing	Onderdeel van Friese norm	Onderdeel van Friese norm	Onderdeel van Friese norm
Kosten inhaalslag bereikbaarheidskaarten (incidentele kosten)	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Financiële structurele kosten Grijpredding (lokale kosten)	€ 1.564 per post	€ 1.564 per post	€ 1.564 per post
Financiële structurele kosten Oppervlakterredding	11 teams à 6,8K € 74.800	10 teams à 6,8K € 68.000	9 teams à 6,8K € 61.200
Financiële structurele kosten duikteam(s)	€ 83.087	€ 166.174	€ 249.261
TOTALE KOSTEN REGIONAAL	€ 157.887	€ 234.174	€ 310.61

Op basis van bovenstaande factoren zal een bestuurlijke keuze gemaakt moeten worden voor één van de organisatiemodellen. De variant met 1 duikpost heeft de minste voorkeur; uit veiligheidsoverwegingen en dekking en wordt deze variant niet als een reële optie gezien. De afweging wordt daarom gemaakt tussen de variant met 2 of 3 duikposten, waarbij de variant met 2 duikposten een voorkeur heeft. Daarbij is buiten de risicodekking ook rekening gehouden met de intensiteit van het aantal incidenten in de regio, de continuïteitsgaranties en de uitvoerbaarheid van de zware duiktaak.

Tussen veiligheidsregio Fryslân en de gemeenten zullen afspraken gemaakt moeten worden welke kosten door de lokale brandweer worden gefinancierd en welke kosten vanuit de regio wordt gefinancierd. De regionale brandweer heeft een budget van € 200.000,00 tot haar beschikking.

Gebaseerd op de voorkeur voor scenario 2 (relatieve dekking en meest toekomstbestendig) zijn de totale kosten geraamd op € 234.280,00. Daarbij dient wel aangemerkt te worden dat de incidentele kosten voor de actualisering van de bereikbaarheidskaarten dan nog gedekt dient te worden.

Het is te overwegen om ervoor te kiezen de oppervlakterreddingsteams nog niet in regionale aansturing op te nemen. Dit is echter niet wenselijk. Reeds lange tijd wordt vanuit vijf posten getracht om op basis van intensieve samenwerking te komen tot een eenduidige aansturing en beleid. Het heeft dus duidelijk de voorkeur om nu een stevige stap voorwaarts te zetten en de regio op kwaliteit en eenduidigheid van oppervlakterredding op regionaal niveau plaats te laten vinden, de daadwerkelijke uitvoering van deze taak wordt op lokaal niveau uitgevoerd.

In de berekening zoals die is voorgelegd is nog niet meegenomen welke kapitaalslasten binnen de betrokken korpsen al gedekt worden in de lokale begrotingen. Voor de oppervlakterreddingsteams geldt namelijk dat gebruik zal worden gemaakt van de reeds beschikbare voorzieningen in de verschillende posten. Deze kosten zijn op dit moment nog niet geheel inzichtelijk te krijgen, omdat een deel van de kosten onderdeel uit maakt van samengevoegde taken binnen het betrokken brandweerkorps. Het ligt in de verwachting dat deze kosten inzichtelijk worden bij het proces van regionalisering. Daarom wordt voorgesteld de kosten van de duikteams onder te brengen in het regionaal budget.

Voor de oppervlakterredding wordt voorgesteld deze kosten vooralsnog in de gemeentelijke begroting te laten, maar deze kosten alvast wel te oormerken als kosten waterongevallen. In het regionaliseringsproces kunnen deze kosten dan specifiek in beeld worden gebracht en worden toegedeeld aan de waterongevallentaak zodra de regionale brandweerbegroting van de nieuwe geregionaliseerde brandweer wordt vastgesteld.

Implementatie en evaluatie

De wijze van implementatie en evaluatie maakt onderdeel uit van het vervolgtraject en bestaat uit het uitwerken van deze beleidsnotitie naar een concreet organisatieplan.

Bestuurlijke besluitvorming

Aan het bestuur van de veiligheidsregio Fryslân wordt voorgesteld om op basis van de uitgangspunten in dit visiedocument:

- In te stemmen met de visie waterongevallenbeheersing;
- De regionaal commandant brandweer opdracht te verstrekken om de implementatie in een concreet organisatiemodel nader uit te werken op basis van scenario 2, wat inhoudt dat de korpsen van Leeuwarden en Sneek uitvoering gaan geven aan de duiktaak en dat daarnaast op 10 locaties in de regio uitvoering zal worden gegeven aan de oppervlaktereddingstaak, waarbij dit visiedocument als richtlijn dient.
- In te stemmen met de voorgestelde financiering, waarbij de verrekening naar de gemeenten zal plaatsvinden op basis van inwonertal.
- De kosten voor oppervlakteredding vooralsnog in de gemeentelijk begrotingen te laten en specifiek te oormerken als kosten waterongevallenbeheersing. Zodra de regionale brandweerbegroting van de nieuwe geregionaliseerde brandweer wordt vastgesteld, worden deze kosten toegedeeld aan de waterongevallentaak.

INHOUDSOPGAVE

0	MANAGEMENTSAMENVATTING	2
1	INLEIDING	7
1.1	Achtergrond	7
1.2	Opdracht	7
1.3	Leeswijzer	8
2	HUIDIGE KADERS BRANDWEERORGANISATIE	9
2.1	Waterongevallenbestrijding als taak van de brandweer	9
2.2	Landelijke ontwikkelingen	9
2.3	Huidige organisatie brandweerdruk Fryslân	10
2.4	Conclusie	11
3	KADERS WATERONGEVALLENBESTRIJDING FRYSLÂN.....	13
3.1	Bepaling risicobeeld	13
3.1.1	Factor tijd	13
3.1.2	Grafische weergave: overzicht van incidenten en dekking	14
3.1.3	Factor geografisch gebied	15
3.1.4	Factor demografie	16
3.2	Risicobeleid	16
3.2.1	Risicobeheersing waterongevallen	18
3.2.2	Waterongevallenbestrijding	19
3.2.3	Kwaliteitseisen waterongevallen bestrijding	20
3.3	Uitgangspunten organisatie waterongevallenbeheersing	25
3.3.1	Aansturing	25
3.3.2	Financiële uitgangspunten	25
3.4	Conclusie	27
4	UITVOERINGSKEUZEN: BEHEERSEN EN BESTRIJDEN.....	28
4.1	Organisatie risicobeheersing	28
4.2	Organisatiemodellen risicobestrijding	28
4.2.1	Grijpreddingen	28
4.2.2	Oppervlaktereddingen	29
4.2.3	Reguliere en complexe reddingsduiken	31
4.3	Implementatie	35
4.4	Conclusie	35
4.5	Financieel overzicht	35
5	BESTUURLIJKE BESLUITVORMING	37
	BIJLAGEN	38

© Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Adviesbureau Van Dijke.

Adviesbureau Van Dijke, Postbus 142, 5680 AC Best, mei 2011.

1 INLEIDING

1.1 ACHTERGROND

Fryslân is een van de meest waterrijke provincies van Nederland. Recreatie op het water is een belangrijke component van de Friese economie. De Veiligheidsregio Fryslân heeft dan ook de ambitie om de beheersing van waterongevallen adequaat vorm te geven. Enerzijds gebeurt dit door te investeren in risicobeheersing van waterongevallen. Anderzijds wordt getracht om door middel van ongevalsbestrijding in te grijpen wanneer een incident plaats vindt.

De waterongevallentaak in de Veiligheidsregio Fryslân is momenteel weggezet als een gemeentelijke taak waarbij de regio een faciliterende rol vervult. De Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor het budget en ontvangt van de korpsen met een duiktaak jaarlijks een rapportage over de stand van zaken. De Veiligheidsregio rapporteert hierover jaarlijks aan het veiligheidsbestuur.

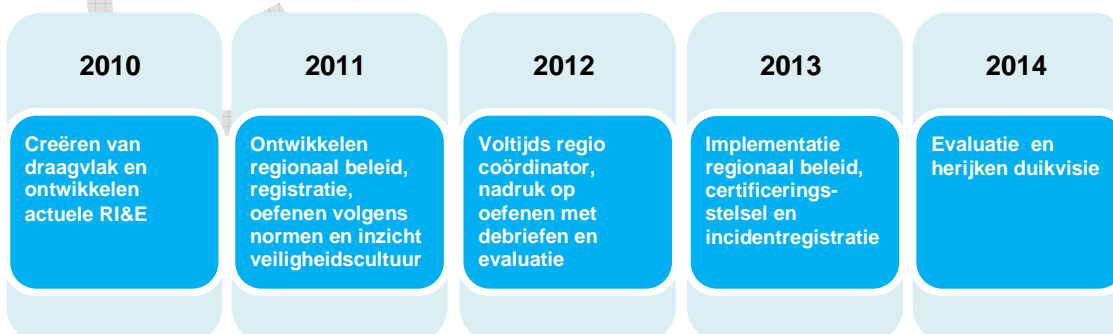
In 2000 zijn tussen de regionale brandweer en de gemeenten met een duikteam afspraken gemaakt over de organisatie van het brandweerdijken binnen Veiligheidsregio Fryslân. Vervolgens zijn diverse initiatieven genomen tot het aanpassen van deze afspraken, deze hebben echter niet geleid tot een daadwerkelijke wijziging van de overeenkomst.

De Veiligheidsregio Fryslân wil aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen op het gebied van waterongevallenbeheersing. In september 2010 heeft de Nederlandse Vereniging voor Brandweertzorg en Rampenbestrijding (NVBR) een landelijke visie waterongevallen beheersing brandweer 2010-2014 opgesteld. Aansluitend is deze visie door de Raad van Regionaal Commandanten vastgesteld. In deze beleidsnotitie wordt naar deze visie verwezen als 'de landelijke visie'.

Binnen de veiligheidsregio is op basis van de geambieerde bezuinigingstaakstelling van het Algemeen Bestuur behoefte, om te komen tot een gezamenlijke duikvisie waterongevallen. De landelijke visie dient als leidend te worden beschouwd bij het hervormen van de huidige organisatie en het inrichten van de nieuwe organisatie, voor wat betreft het beheersen van waterongevallen. In beginsel is een besluit genomen dat het budget voor het uitvoeren van de waterongevallentaak teruggebracht wordt van € 300.000,00 naar circa € 200.000,00.

1.2 OPDRACHT

Op basis van de landelijke visie is door de NVBR een marsroute tot 2014 bepaald:

Veiligheidsregio Fryslân volgt deze marsroute. Het doel van dit beleidsdocument is het in kaart brengen van de risico's; het bestuurlijk vaststellen van de ambitie voor risicobeheersing en de repressieve dekking.

De opdracht voor het onderzoek aan Falck AVD is dan ook als volgt omschreven:

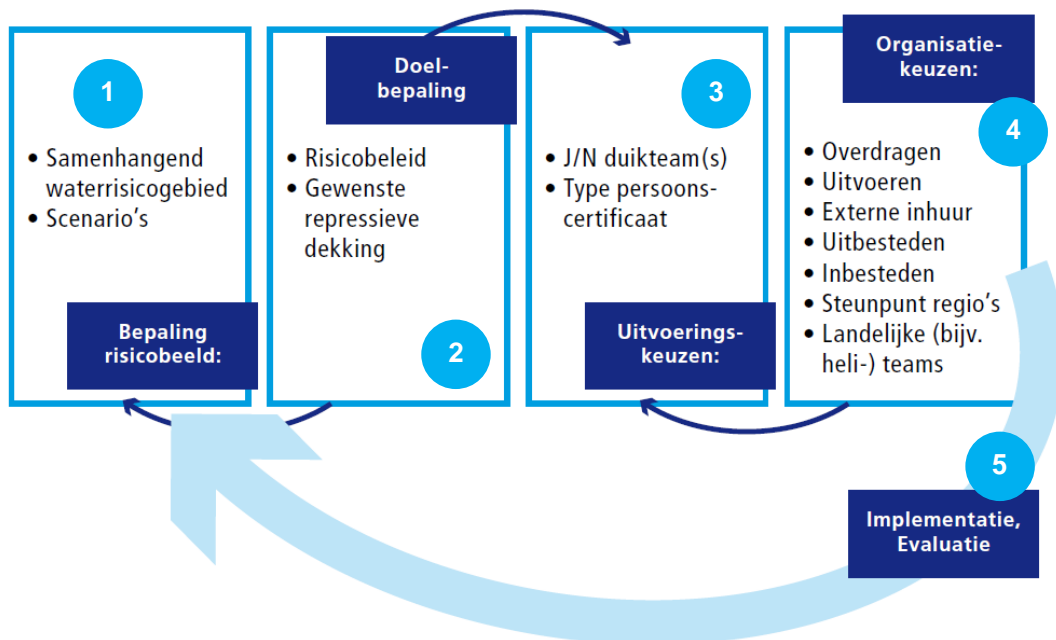
Ondersteun de Veiligheidsregio Fryslân in het opstellen van een visie voor de organisatie van de bestrijding van waterongevallen.

Het visiedocument dient duidelijkheid te verschaffen welke reikwijdte de waterongevallentaak in de Veiligheidsregio Fryslân heeft en welke rol daarvoor is weggelegd voor de regionale brandweer.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de huidige kaders van de brandweerorganisatie. Dit heeft betrekking op de wettelijke kaders, landelijke ontwikkelingen en de wijze waarop de bestrijding van waterongevallen momenteel is georganiseerd in Fryslân.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een aantal stappen doorlopen om te komen tot een aantal organisatiemodellen. Onderstaand model dient als basis voor deze beleidsnotitie:

Stap 1: Bepaling risicobeeld - De basis voor beleid is een risicoanalyse. Gestart wordt daarom met het inzichtelijk maken van de risicogebieden.

Stap 2: Doel bepaling - Op basis van dit risicobeeld worden de beleidsdoelen vastgelegd.

Stap 3: Uitvoeringskeuzen - Vervolgens is het van belang om de juiste wijze van uitvoering te bepalen.

Stap 4: Organisatiekeuze - Op basis van stap 1, 2 en 3 wordt in hoofdstuk 4 een aantal mogelijke organisatiemodellen weergegeven voor de wijze van organiseren van de waterongevallenbeheersing in Fryslân.

Stap 5: Implementatie en evaluatie - Tenslotte is de wijze van implementatie en evaluatie van belang. Met welk tempo wordt de huidige organisatie vervangen door de nieuwe organisatie en wanneer wordt een evaluatie uitgevoerd om vervolgens de organisatie waar nodig bij te sturen?

In deze notitie worden beleidskeuzes gemaakt en op hoofdlijnen de wijze van implementatie vastgesteld. Onderdeel van het implementatie traject is het verder uitwerken van deze beleidsvisie naar een concreet organisatieplan.

2 HUIDIGE KADERS BRANDWEERORGANISATIE

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de landelijke ontwikkelingen. Vervolgens wordt inzicht gegeven in de manier waarop de duiktaak bij brandweer Fryslân is georganiseerd.

2.1 WATERONGEVALLENBESTRIJDING ALS TAAK VAN DE BRANDWEER

Landelijk staat de wettelijke basis van de waterongevallentaken van de brandweer al enige tijd ter discussie. Van belang zijn de verwijzingen naar het brandweer duiken in formele regelgeving (de Wet Veiligheidsregio's, het Besluit Veiligheidsregio's en het Besluit Personeel Veiligheidsregio's) en de leidraad Bestrijding Waterongevallen. In de landelijke visie is het volgende standpunt ingenomen omtrent dit vraagstuk:

“De brandweer acht zich vanuit wettelijk en maatschappelijk perspectief blijvend verantwoordelijk voor de uitvoering van ‘natte’ reddings- en hulpverleningstaken.”

De maatschappelijke meerwaarde is daarbij bepalend voor de mate waarin deze ‘natte’ taken worden ingevuld.

De grijppreiding door de basisbrandweereenheid is de enige taak die in de Wet en het Besluit Veiligheidsregio's wordt genoemd als verplichte uitvoeringstaak. Dit is ook de enige taak op het gebied van waterongevallen waar binnen de wetgeving een prestatie-eis wordt benoemd, de brandweer heeft een opkomsttijd van maximaal 15 minuten.

2.2 LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Landelijk zijn twee ontwikkelingen te onderscheiden die van belang zijn voor het brandweerdruiken:

- Discussies rond de veiligheid van het brandweerdruiken:

De afgelopen jaren hebben zich in Nederland enkele noodlottige ongevallen voorgedaan met brandweerdruikers. Dit zijn de duikongevallen in Terneuzen (2008), Urk (2007) en Utrecht (2001). Daarnaast kent bijna ieder brandweerdruikteam verhalen over (eigen) bijna-ongevallen.

De NVBR en Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) hebben naar aanleiding van bovenstaande (bijna) duikongevallen en de zorg omtrent de veiligheid van de brandweerdruikers een onderzoek uitgevoerd naar de veiligheid van het brandweerdruiken. Dit onderzoek heeft geleid tot het rapport “Veiligheid brandweerdruiken beschouwd”¹. Het doel van deze systeembeschouwing is om herhaling van duikongevallen zoveel als mogelijk te voorkomen. In het rapport worden 38 urgente maatregelen benoemd die ieder brandweerkorps met een duikteam op orde dient te hebben.

- Discussies rond de strategische reis “de brandweer over morgen”.

De brandweer over morgen is een visie op het veranderingsproces dat de brandweer tot 2040 te wachten staat. Hierin wordt onder andere de nadruk gelegd op de voorkant van de veiligheidsketen (risicobeheersing) en de wijze van risicobenadering.

Deze ontwikkelingen hebben geleid tot het ontwerpen van de landelijke visie voor het brandweerdruiken door de NVBR: waterongevallen beheersing brandweer, visie 2010 – 2014. Deze visie kan gezien worden als een nadere uitwerking van Brandweer over Morgen voor het deelgebied waterongevallen voor een periode van 4 jaar.

---

¹ Inspectie Openbare Orde en Veiligheid, oktober 2008.

2.3 HUIDIGE ORGANISATIE BRANDWEERDUIKEN FRYSLÂN

Aan risicobeheersing op het gebied van waterongevallen wordt door de brandweer momenteel beperkt invulling gegeven. De 5 korpsen met duikteams geven zelfstandig invulling aan dit beleidsaspect, maar voeren geen gezamenlijk regionaal beleid. Wel vindt periodiek afstemming plaats tussen deze korpsen met betrekking tot de waterongevallentaak.

Grijpredding

Door de basiseenheid van de brandweer in Fryslân wordt geen uitvoering gegeven aan de grijpredding. In ieder geval zijn er geen regionale afspraken vastgelegd over deze specifieke redtaak. In een aantal brandweerposten zijn al wel enkele voorzieningen getroffen, meestal op de daar beschikbare brandweervaartuigen (BRV) of personeelsmaterieel vaartuigen (PMV). Elke eenheid die de grijpredding uitvoert, dient standaard uitgerust te zijn met een redvest. In een aantal gevallen is dit nog niet gerealiseerd. Dit houdt dus in dat niet alle brandweerkorpsen hun basiseenheden hebben uitgerust met de voorzieningen die wettelijk noodzakelijk zijn voor het kunnen uitvoeren van een grijpredding. Landelijk heeft met Ministerie van Veiligheid en Justitie standaardbestekken vastgesteld voor standaardeenheden. Deze is in 2010 voor het laatst geactualiseerd. Vanaf 2014 dient een standaardeenheid volledig uitgerust te zijn overeenkomstig dit bestek. De voorzieningen voor het uit kunnen voeren van een grijpredding zijn daar in opgenomen.

Oppervlakteredding en Reddingsduik

De regio beschikt over 5 korpsen met duikteams, die ingezet worden vanuit 7 posten. Zij voeren alle taken uit voor oppervlakte reddingen en reddingsduiken in het gehele verzorgingsgebied van de regio. Er is regionaal geen duikcoördinator aangesteld, de duiktaak is momenteel hoofdzakelijk lokaal georganiseerd. De huidige duikorganisatie is ingericht volgens de 'Overeenkomst inzake uitvoering bestrijding waterongevallen in Fryslân'. Deze overeenkomst dateert uit 2001.

De korpsen met een duikteam geven momenteel dus uitvoering aan de volledige waterongevallentaak. Dit betekent dat inzet plaatsvindt naar aanleiding van een reddingsduik, zowel direct als enige tijd na verdwijning van een persoon. Daarnaast wordt incidenteel ook de bergingsduik uitgevoerd naar gevaarlijke goederen, om de vaarweg vrij te maken of ter assistentie van de politie. Tenslotte kan het duikteam opgeroepen worden voor een dier ter water.

Samenstelling duikende korpsen

Leeuwarden, Harlingen en Sneek hebben ieder 1 post waaruit het duikteam ingezet wordt. Om voldoende bezetting te borgen worden in Heerenveen zowel duikers van de post Heerenveen als van de post Jubbega opgeroepen. Hetzelfde geldt voor Damwoude en Zwaagwesteinde, gezamenlijk vormen duikers uit beide posten één duikteam. Leeuwarden heeft het enige duikteam dat volledig uit een beroepsbezetting bestaat.

Daarnaast wordt vanuit het korps formatie beschikbaar gesteld voor aansturing en de operationele voorbereiding van de waterongevallentaak. De hoogte van deze formatie is echter beperkt inzichtelijk. De duiktaak wordt naast de reguliere werkzaamheden uitgevoerd en wordt niet apart geregistreerd. Voor een overzicht van de samenstelling per duikkorps zie bijlage A.

Operationele voorbereiding

De duiktaak wordt lokaal uitgevoerd, ieder korps is dan ook zelfstandig verantwoordelijk voor de operationele voorbereiding. Er is ten behoeve van het inventariseren van de gevaren waar een duiker aan bloot kan staan bij een duikincident of -oefening nog geen "tool" ontwikkeld voor Fryslân. Er zijn echter voor alle oefenlocaties leskaarten en bereikbaarheidskaarten gemaakt, waarbij gebruik is gemaakt van de standaard taak risico

analyse. Deze is nog niet gekoppeld aan de bereikbaarheidskaarten. Er zijn voor een 60-tal duiklocatie met een verhoogd risico bereikbaarheidskaarten gemaakt. De kaarten zijn van 2006 en daarna niet meer geactualiseerd. Tevens zijn ze niet aangepast op de landelijk afgesproken format. Omdat Fryslân enkele honderden duiklocaties heeft waar de duikers aan een verhoogd risico (dieper dan 4 meter) kunnen worden bloot gesteld is dit voor de afzonderlijke gemeenten een haast onmogelijke taak om dit zelf in kaart te brengen.² Op basis van het risicoprofiel dient regionaal te worden afgewogen voor welke gebieden geactualiseerde bereikbaarheidskaarten vervaardigd dienen te worden.

Opleiden en oefenen

De manschappen kunnen deel uit maken van een duikteam zodra zij voldoen aan de eisen per duikfunctie zoals gesteld door de NBBE.

Geoefend wordt volgens de landelijke normen, zoals opgenomen in de Leidraad bestrijding waterongevallen. Uitgangspunt is dat wordt voldaan aan de norm van tenminste 20 oefeningen binnen 2 jaar met een totale onderwatertijd van 600 minuten. Hierbij worden de oefenduiken evenwichtig over het jaar verdeeld. Het voldoen aan de oefennormen legt een zware druk op de duikteams, die voornamelijk uit vrijwilligers bestaan. Het terugkeerprogramma, om verlenging van de behaalde diploma's te borgen, is bij de betrokken duikteams geïmplementeerd.

Financieel

Regionaal is vastgesteld in 2008 dat ieder korps met een duikteam jaarlijks een bedrag van € 55.000,- ontvangt (dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd). De loonkosten voor de feitelijk repressieve inzet van de duikteams en de beleidsmatige ondersteuning maakt geen onderdeel uit van dit bedrag, Deze kunnen door de betrokken teams apart gedeclareerd worden bij de regionale brandweer. Binnen de regionale begroting is voor dit deel geen financiële dekking geborgd. Het bedrag dat aan de duikteams wordt uitgekeerd, is onafhankelijk van de wijze waarop het duikteam is georganiseerd, bijvoorbeeld bezetting door beroeps of vrijwilligers of uitruk vanuit één of twee posten.

Ook hier dient te worden opgemerkt dat de financiële gegevens niet overal inzichtelijk zijn geregistreerd, omdat de uitvoering van de duiktaak vaak een vast onderdeel uitmaakt van de reguliere taken. Deze kosten, evenals de uren van het repressief personeel besteed aan opleiding, oefeningen en inzetten wordt uit de lokale brandweerbegroting betaald.

2.4 CONCLUSIE

De huidige organisatie van de beheersing van de waterongevallen is gebaseerd op een overeenkomst tussen de korpsen met een waterongevallentaak en de regionale brandweer van 2001. Deze organisatie is met name repressief gericht. Door ontwikkelingen op landelijk gebied zoals de ontwikkeling van een landelijke visie op waterongevallenbeheersing en toenemende kwaliteitseisen op het gebied van brandweerdrukken voldoet deze organisatie niet meer aan de hedendaagse eisen. Heroverweging van de waterongevallentaak en heroverweging van de organisatie daarvan is dus gewenst.

Daarnaast staat de waterongevallentaak onder druk en krijgen de teams te maken met taakstellende bezuinigingen. Regionaal is daarom besloten de waterongevallenbestrijding op een andere wijze te gaan organiseren, om te bezien of daarmee de geambieerde bezuinigingdoelstellingen van de brandweer kunnen worden gehaald en de kwaliteit van de beheersing van waterongevallen en de zorg die geleverd wordt aan burgers op hoog niveau blijft.

---

² Risico – Inventarisatie en – evaluatie – voor reddingsduiken door de brandweer Fryslân (17 december 2009)

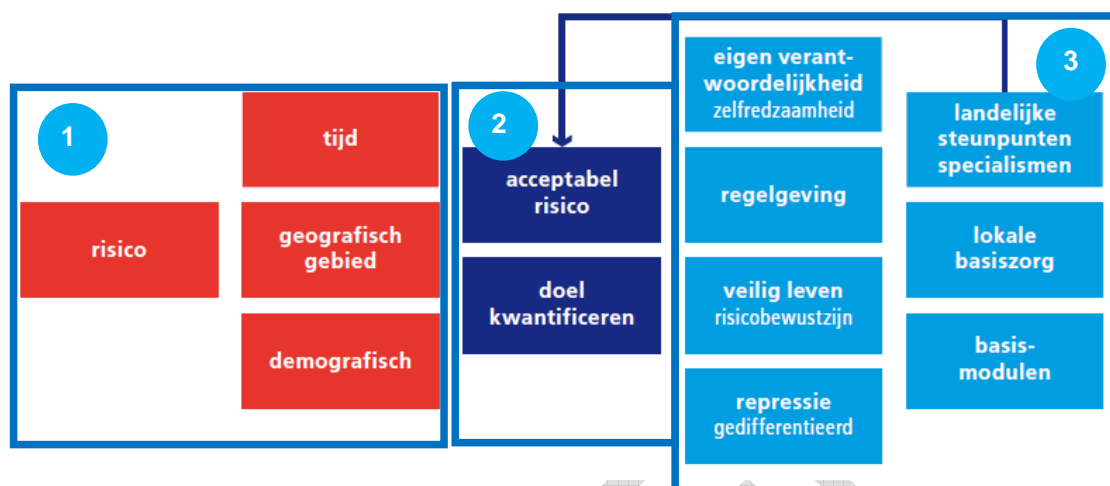
De nieuwe organisatie dient een antwoord te geven op met name de volgende problematiek:

- Optimale dekking van het verzorgingsgebied;
- Borging van de veiligheid van medewerkers;
- Beperking van de druk op vrijwilligers;
- Beperken van financiële inspanning.

CONCEPT

3 KADERS WATERONGEVALLENBESTRIJDING FRYSLÂN

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op het risicobeeld van regio Fryslân, het bepalen van de beleidsdoelen en de wijze van uitvoering (stap 1 tot en met 3, zie paragraaf 1.5). Voor de uitwerking van deze stappen vormt onderstaande schema de basis:

3.1 BEPALING RISICOBELD

Op basis van de elementen tijd, geografisch gebied en demografische groepen wordt het risicobeeld van Fryslân bepaald. Van belang is het begrip risicodifferentiatie. De risico's van veiligheidsregio Fryslân worden in kaart gebracht. Hierdoor ontstaat er een risicobeeld dat specifiek op Fryslân van toepassing is. De organisatie die ontwikkeld wordt sluit aan bij de risico's die gedefinieerd zijn binnen de regio.

3.1.1 FACTOR TIJD

Tijd is een belangrijke factor, hoewel de meest succesvolle reddingen binnen enkele minuten plaatsvinden wordt uitgegaan van het gouden uur bij het redden van slachtoffers, overleving tot ongeveer 1 uur na het onder water verdwijnen is mogelijk.

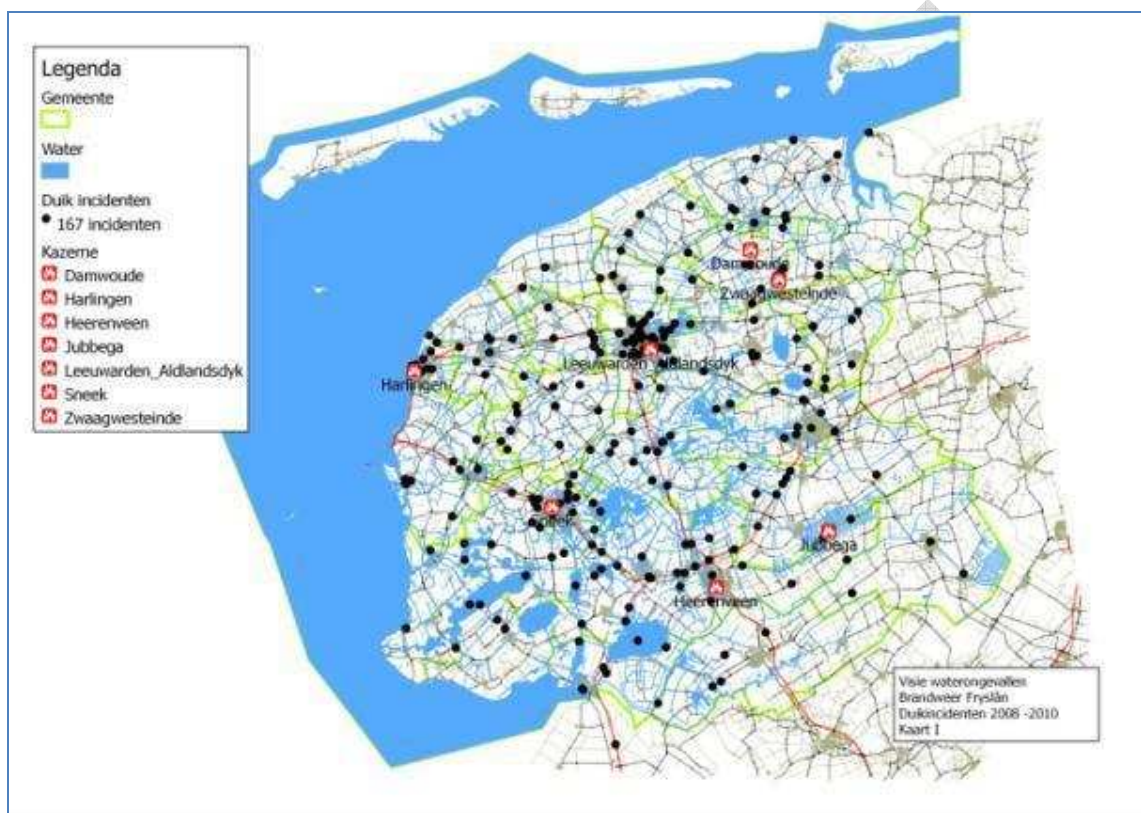
Primair geldt dat er te allen tijde naar gestreefd wordt dat op verantwoorde wijze in zo kort mogelijke tijd daadwerkelijke hulp wordt verleend. Daarbij is wel van belang dat het voertuig gereed is voor inzet, nadat de bezetting kwalitatief en kwantitatief voldoet aan de gestelde eisen.

Gekozen zal moeten worden voor een streefwaarde voor de opkomsttijd die voldoende rekening houdt met de geografische en demografische kenmerken van het gebied.

3.1.2 GRAFISCHE WEERGAVE: OVERZICHT VAN INCIDENTEN EN DEKKING

Om een goed beeld te krijgen van de intensiteit van waterongeval incidenten, zijn over de periode 2008-2010 alle incidenten in kaart gebracht. Daarbij zijn alleen de relevante spoedeisende uitrukken meegenomen. Het totale aantal uitrukken bedraagt 167. Het jaargemiddelde komt daarmee uit op circa 55 uitrukken.

Onderstaand zijn de incidenten grafisch weergegeven.

Het is interessant om te zien hoe de verdeling van deze incidenten is binnen een aantal categorieën. In de onderstaande tabel zijn ze weergegeven

Soort inzet	Aantal	Percentage
Niet uitgerukt of ter plaatse gegaan na alarmering	78	47%
Duikteam is niet ingezet nadat zij ter plaatse van het incident waren	41	24%
Duikteam is wel ingezet, maar alleen voor berging van een object, niet voor redding van slachtoffers	29	17%
Duikteam heeft grijp- of oppervlakteredding uitgevoerd.	13	8%
Duikteam heeft duikredding uitgevoerd.	6	4%
TOTAAL	167	100%

Uit dit overzicht van de incidenten in de periode 2008-2010 valt op te maken dat het duikteam in 29% van de gevallen daadwerkelijk is ingezet om op enigerlei wijze hulp te verlenen. Een aantal van deze inzetten kunnen echter ook door specifieke oppervlakte reddingsteams worden gedaan. Het incidentenbeeld van de regio Fryslân wijkt hierin niet af van vergelijkbare regio's.

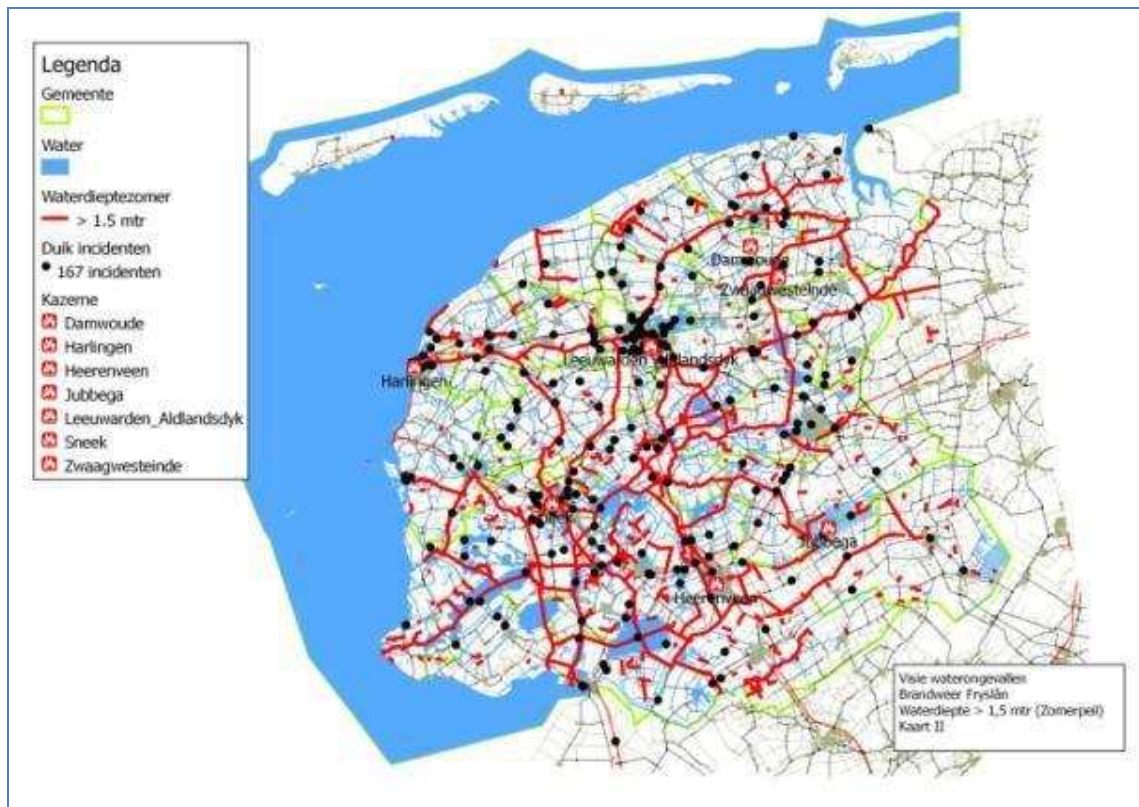
In 12 % van de meldingen was er de afgelopen drie jaar sprake van betrokkenheid van mensen bij een waterincident. Verspreid over het gebied zijn de duikteams hiervoor ingezet. Gezien de kerntaak die aan de brandweer is opgelegd (redden van mensen) dient voor de verdere uitwerking van de gewenste organisatie de focus te liggen op dit deel van de taak

3.1.3 FACTOR GEOGRAFISCH GEBIED

Het geografisch gebied wordt gekenmerkt door de uitgestrektheid van de regio.

Daarnaast beschikt de regio ook over het samenhangend watterisicogebied Lauwersmeerdad op de grens ligt met veiligheidsregio Groningen. Dit gebied wordt echter afgedekt door de KRNM (voor de taak oppervlakteredding) en valt daarom niet binnen het verzorgingsgebied van brandweer Fryslân. Met betrekking tot incidenten op het IJsselmeer of de Waddenzee is in de SAMIJ regeling vastgelegd dat er voor de regio geen duiktaak is weggelegd. De enige mogelijke inzet kan worden gepleegd in de havens van Lemmer en Harlingen, mits de stroming dit toelaat. Dit gebied wordt regulier afgedekt door de duikers van de marinebrandweer.

In kaart is gebracht welke wateren een diepte van meer dan 1,5 m diep hebben met zomerpeil. Voor deze watergebieden geldt dat er geen grijpredding door enkel een basiseenheid kan plaatsvinden.

3.1.4 FACTOR DEMOGRAFIE

Het risico wordt mede bepaald door de aanwezige soorten waterlichamen en risicogroepen (zie ook paragraaf 3.2.1.). Hierin wordt het volgende onderscheid gemaakt op basis van de mogelijke geografische gebieden:

- Kust en zwemwater
- Vaarwegen en ruim water
- Recreatiegebieden
- Wegen en parkeren
- Woonkernen bij / met water

Bovenstaande risicogebieden zijn in hoge mate aanwezig binnen Veiligheidsregio Fryslân.

Daarnaast wordt de regio gekenmerkt door een lage bevolkingsdichtheid en een hoge vergrijzing.

Conclusie – bestuurlijke afweging

De combinatie van tijd, geografisch gebied en demografie is een complicerende factor binnen veiligheidsregio Fryslân. De regio bestaat uit een uitgestrekt gebied met een lage bevolkingsdichtheid. Bij het bepalen van de dekking en opkomsttijd is het van belang om deze factoren mee te laten wegen. Enerzijds is er een relatief hoog aantal uitrukposten nodig om volledige dekking te borgen. Anderzijds is het relatief moeilijker een bezetting te organiseren die bestaat uit voldoende en juist gekwalificeerde personen als gevolg van de lage bevolkingsdichtheid.

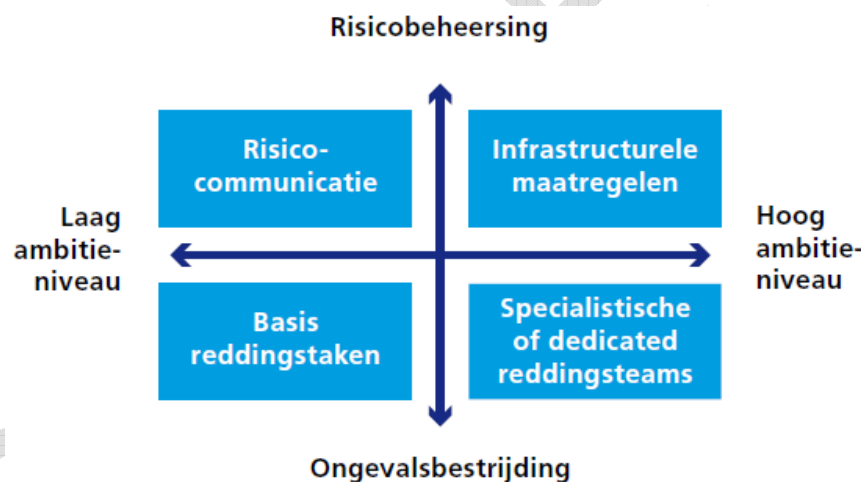
3.2 RISICOBELID

Op basis van de aanwezige risico's wordt een bestuurlijke afweging gemaakt over de te bereiken doelen.

De risico's zullen niet volledig weggenomen kunnen worden door risicobeheersing en ongevalsbestrijding. Bestuurlijk dient daarom ook vastgelegd te worden welke restrisico's acceptabel zijn.

Bestuurlijk wordt de afweging gemaakt tussen het ambitieniveau en de wijze waarop deze ambitie vorm krijgt:

- De mate waarin maatregelen worden genomen wordt mede bepaald door het ambitieniveau van de regio en in welke mate zij wil en kan investeren om risico's in belangrijke mate te voorkomen. Veiligheidsregio Fryslân heeft op het gebied van waterongevallenbestrijding een hoog ambitieniveau. Daarbij sluit de veiligheidsregio aan op de ambitie van de provincie om dé watersportprovincie van Nederland te zijn. Het verzorgingsgebied van de veiligheidsregio bestaat uit een aantal waterrijke gebieden met een verhoogd risico op ongevallen.
- Landelijk is de beweging gestart om meer te investeren in risicobeheersing. Regionaal wordt bepaald of investeren in risicobeheersing voldoende is om de aanwezige risico's te beperken of dat er een noodzaak blijft tot het organiseren van ongevalsbestrijding. Van belang is het evenwicht tussen risicobeheersing en ongevalsbestrijding. De nadruk zal meer komen te liggen op het voorkomen van incidenten, maar de noodzaak voor ongevalsbestrijding blijft bestaan in regio Fryslân.

De veiligheidsregio voelt dan ook de verantwoordelijkheid voor het beperken en bestrijden van waterongevallen. Wel zal de taak beperkt worden tot het redden van personen en zal de daarvoor benodigde operationele organisatie zo effectief en efficiënt mogelijk ingevuld worden, zoveel mogelijk rekening houdend met de beschikbare budgettaire middelen.

Acceptabele restrisico's bestaan uit:

- Maximaal 20% van de risicogebieden wordt niet binnen 30 minuten gedekt. Waar mogelijk wordt geïnvesteerd in risicobeheersing om de risico's te beperken.
- De brandweer is wat betreft de taak waterongevallenbeheersing alleen verantwoordelijk voor het redden van mensen. Het redden van dieren of bergen van gevaarlijke voorwerpen valt niet onder de taak waterongevallenbeheersing.

3.2.1 RISICOBEBEERSING WATERONGEVALLLEN

Om risico's te verlagen kan geïnvesteerd worden in risicobeheersing. Diverse maatregelen kunnen genomen worden om de verschillende risicogroepen te benaderen. Onderstaand overzicht laat een aantal voorbeeldmaatregelen zien per risicogroep en scenario.

Legenda	Kust en zwemwater	Vaarwegen en ruim water	Recreatie-gebieden	Wegen en parkeren	Woonkernen bij/met water aan water
Risicogroep	badgasten	beroep- en pleziervaart	horeca-bezoekers	weg-gebruikers	kleine kinderen
Scenario	verdrinking bij baden	overboord vallen	val in water	auto te water	val in water
Voorbeeld-maatregel	toezicht op water	hulp omstander	alcohol-beleid	afscherming water	ruimtelijk beleid

- Een maatregel die het overboord vallen of val in het water kan voorkomen is het verhogen van het veiligheidsbewustzijn; dit kan door bijvoorbeeld het belang te benadrukken dat werkzaamheden op of bij het water door meer dan één persoon wordt uitgevoerd om snelle hulp te vergroten.
- De adviestaak van de brandweer kan bijdragen aan het ruimtelijk beleid, dit kan invloed hebben op val in het water of de auto te water.
- Een hoog aantal incidenten vindt bestaat uit het scenario van auto te water langs het kanaal, Infrastructurele maatregelen bijvoorbeeld bolders of een vangrail aan de waterkant kunnen het aantal auto's te water verminderen.
- Orde handhaving op wateren en alcoholbeleid kunnen leiden tot het verminderen van overboord vallen en val in het water.
- Afspraken met verhuurbedrijven ten behoeve van recreatieverkeer, bijvoorbeeld het verplicht stellen van minimaal 2 vaarbewijzen voor recreatiebeleid kan leiden tot het vergroten van de kans op hulp door een omstander, waardoor de gevolgen van het overboord vallen beperkt blijven.

Uit het risicobeeld blijkt dat Fryslân voornamelijk te maken heeft met de scenario's:

- Wegen en parkeren: Auto te water;
- Vaarwegen en ruim water: Overboord vallen.

Risicobeheersing zal zich dan ook richten op deze scenario's. Regionaal dient een plan van aanpak opgesteld te worden waarin de activiteiten zijn opgenomen die op het gebied van risicobeheersing uitgevoerd gaan worden, die leiden tot kansreductie van dergelijke incidenten.

Uitgangspunt is om het aantal incidenten in beide categorieën binnen 5 jaar af te laten nemen met 5 %. De afname van incidenten in gebieden die binnen 30 minuten niet door een duikteam wordt gedekt is ten minste 10% in 5 jaar.

3.2.2 WATERONGEVALLENBESTRIJDING

Soorten duikinzet

Veiligheidsregio Fryslân heeft de ambitie om de taken op het gebied van risicobeheersing en de grijpredding door de brandweer aan te vullen met het uitvoeren van de reddingsduik. Hierbij wordt zowel uitvoering gegeven aan de reddingsduik of zoektocht direct na de verdwijning (binnen het gouden uur) als de verlengde reddingsduik op verzoek van de GHOR omwille van nabestaanden.

Ten behoeve van het sociaal maatschappelijk belang kan de brandweer overgaan tot een bergingsduik ter assistentie van de politie. Dit wordt alleen op verzoek gedaan en niet op initiatief van de brandweer. Alleen de verantwoordelijk burgemeester of de regionaal commandant kan ad hoc besluiten deze taak uit te laten voeren. Deze taak wordt alleen uitgevoerd ten behoeve van personen, en niet voor goederen.

In onderstaand figuur is het onderscheid van taken weergegeven:

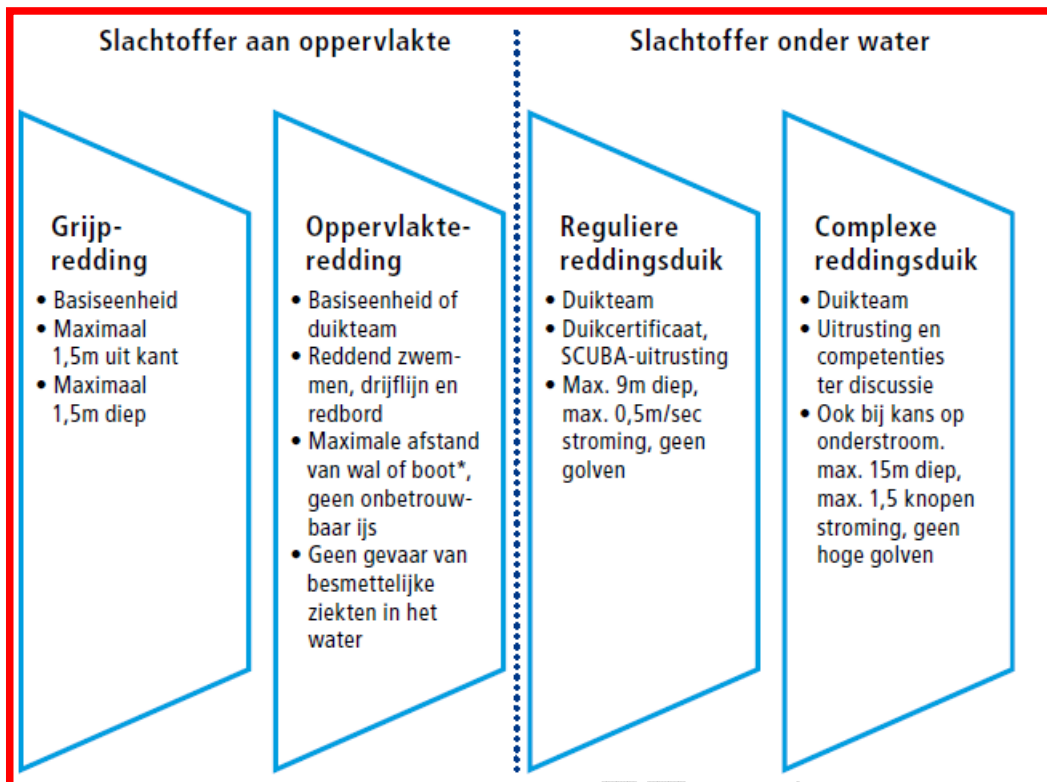

Soorten reddingstaak

Op basis van het ambitieniveau en takenpakket van de brandweer wordt de wijze van organiseren van de ongevalsbestrijding bepaald. De grijpredding door de basiseenheid van de brandweer is benoemd als een verplichte uitvoeringstaak van de brandweer. Deze wordt door alle korpsen in de veiligheidsregio uitgevoerd.

Oppervlakte redding kan zowel door de basiseenheid als het duikteam worden uitgevoerd. Voor deze taak is echter de follow-up van een duikteam essentieel.

Gekozen wordt voor de uitvoering van de reguliere en complexe reddingsduik als aanvulling op de grijpredding en oppervlakteredding.

Gekozen wordt voor de uitvoering van de waterongevallen taken door brandweer Fryslân op de volgende wijze:

- Investeren in risicobeheersing
- Uitvoering van de repressieve taken:
  - Grijpredding
  - Oppervlakteredding
  - Reguliere en complexe reddingsduik
- Er zullen een aantal restrisico's blijven bestaan, deze worden bestuurlijk erkent.

3.2.3 KWALITEITSEISEN WATERONGEVALLLEN BESTRIJDING

Op het gebied van beleid en planvorming zijn een aantal documenten vereist conform de landelijke visie. De uitvoering van de grijpredding en oppervlakteredding vallen onder de taken van de basiseenheid en wordt door het lokale korps geborgd. De veiligheidsregio is echter verantwoordelijk voor het algemeen beleid van de gehele waterongevallentaak, de uitvoering van de duiktaak (gedelegeerd bij de aangewezen korpsen) en de aankoop, beheer en onderhoud van het materieel t.b.v. waterongevallen. In de onderstaande tabellen is per waterongevallentaak aangegeven welke kwaliteitseisen van toepassing zijn in de veiligheidsregio Fryslân.

Beleid	RI&E	De korpsen beschikken over een actuele RI&E, deze wordt door de veiligheidsregio opgesteld.
	Visie waterongevallenbeheersing	Op basis van de visie waterongevallenbeheersing wordt door de veiligheidsregio vorm gegeven aan waterongevallenbeheersing.
Planvorming	Opleidingsplan	De grijpredding en oppervlakteredding is opgenomen in het opleidingsplan van de korpsen. Voor de reguliere en complexe reddingsduik is een specifiek regionaal opleidingsplan beschikbaar.
	Oefenplan	De grijpredding en oppervlakteredding is opgenomen in het oefenplan van de korpsen. Voor de waterongevallentaak is een specifiek regionaal oefenplan beschikbaar.
	Bereikbaarheidskaarten	Voor waterlocaties met een verhoogd risico is een bereikbaarheidskaart beschikbaar inclusief taak risico analyse Deze geeft ook instructies wat betreft de oppervlakteredding. De veiligheidsregio is hiervoor verantwoordelijk.
	Onderhoudsplan	Het onderhoud van materieel en uitrusting ten behoeve van de grijpredding en oppervlakteredding is een verantwoordelijkheid van de lokale korpsen. Het onderhoud van het materieel en de uitrusting ten behoeve van de duiktaak is opgenomen in een regionaal onderhoudsplan.
	Materieelplan	In het materieelplan wordt de aanschaf van materieel ten behoeve van waterongevallenbestrijdingstaak opgenomen. De aanschaf van materieel wordt centraal door de veiligheidsregio georganiseerd om uniformiteit te borgen.

Naast dit beleid en planvorming wordt er per taak op het gebied van waterongevallenbestrijding een aantal specifieke kwaliteitseisen gesteld waaraan de organisatie dient te voldoen. Op de volgende pagina's worden deze kwaliteitseisen per taak toegelicht.

De kwaliteitseisen zijn gebaseerd op landelijke leidraden en visiedocumenten. De financiële raming is gebaseerd op een theoretisch model van de kosten van een duikorganisatie gebaseerd zoals opgenomen in bijlage B

Kwaliteitseisen grijpredding			
Taakafbakening	Afstand	Maximaal 15 meter uit de wal	
	Waterdiepte	< 1,5 meter	
	Inzet door	Basiseenheid	
	Incident	Slachtoffer boven water (persoon)	
	Leidraad	Visie waterongevulsbeheersing	
Inzet	Wettelijke norm opkomsttijd*	Maximaal 15 minuten	
	Eisen samenstelling team	1 TS met standaardbezetting	
	Eisen samenstelling korps	ieder korpslid moet grijpredding uit kunnen voeren	
	Eisen follow up	Indien nodig het duikteam	
	Risico		Beperkt - geen stroming of vervuild water
			Redvest
			Handschoenen
	Voertuigen		TS
			Brandweervaartuigen
		Personeelsmaterieelvaartuigen	
Onderhoud		Uniform uitgevoerd op locatie	
Opleiden en oefenen	Eisen opleiding	Geen specifiek aanvullende opleiding noodzakelijk. Regulier opgeleid tot manschap of bevelvoerder	
	Eisen oefenen	Eenmaal per jaar beoefenen van de te doorlopen procedures en protocollen	
Financiële raming per korps	Kosten per jaar	€ 1.564,00	
	Ten laste van budget	Basisbrandweezorg	

* Uitgangspunt is dat de normtijd in 80% van de incidenten met een volledige bezetting gehaald wordt.

Kwaliteitseisen oppervlakteredding		
Taakafbakening	Afstand	Maximaal 200 meter uit de wal
	Inzet door	Basiseenheid met back up van duikteam
	Incident	Slachtoffer boven water (persoon)
	Leidraad	Nota oppervlakteredding door de brandweer (febr. 2010)
Inzet	Streefwaarde opkomsttijd*	Maximaal 20 minuten
	Eisen samenstelling team	1 TS met standaardbezetting waarvan minimaal 2 oppervlakteredders
	Eisen samenstelling korps	Minimaal 8 oppervlakteredders per korps (garantiefactor 4)
	Eisen follow up	Duikteam
	Risico	Beperkt - geen stroming of vervuild water
Materieel	Uitrusting	Droogpak
		Onderkleding
		Oppervlakte redvest / zwemvest
		Handschoenen
		Helm (situationeel)
		Vinnen
		Mes
		Lijnen
		Drijflichaam
		Duikbrillen en snorkels
	Aanvullende uitrusting voor ijsduiken	
	Voertuigen	TS
		Brandweervaartuigen
Personeelsmaterieelvaartuigen		
Onderhoud	Uniform uitgevoerd op locatie	
Opleiden en oefenen	Eisen opleiding	Diploma zwemmend redden
	Eisen oefenen	Jaarlijks actueel houden / verlengen diploma zwemmend redden
Financiële raming per korps	Kosten per jaar	€ 6.870,00
	Ten laste van budget	Basisbrandweezorg en/of waterongevallenbeheersing

* In het besluit Veiligheidsregio's is geen specifieke prestatie-eis opgenomen. Er wordt van uitgegaan dat gestreefd wordt een prestatie-eis te behalen van max. 20 minuten. Met betrekking tot de taak oppervlakte redding is uitgegaan van de gestelde eisen in de landelijk nota van februari 2010. Uitgangspunt is dat de streefwaarde in 80% van de incidenten met een volledige bezetting gehaald wordt.

Kwaliteitseisen reguliere en complexe reddingsduik		
Taakafbakening	Afstand	Regulier: Max. 9 meter diep Complex: Max. 15 meter diep
	Inzet door	Duikteam
	Incident	Slachtoffer onder water
	Leidraad	Leidraad bestrijding waterongevallen
Inzet	Streefwaarde opkomsttijd*	Maximaal 30 minuten
	Eisen samenstelling team	Duikteam bestaande uit 1 duikploegleider, 1 assistent duikploeg, 1 duiker en 1 reserveduiker. Daarnaast ondersteunt de bemanning van een TS het duikteam
	Eisen samenstelling korps	Ieder korps met een duikteam bestaat uit: - 4 duikploegleider - 4 chauffeur / assistent duikploeg - 8 duiker
	Eisen back up	Duikteam
	Risico	Regulier: Beperkte stroming (max. 0,5 m/sec) geen golven, beperkte diepte Complex: 1,5 knopen stroming, geen hoge golven
Materieel	Uitrusting	Droogpak
		Onderkleding
		Oppervlakte redvest / zwemvest
		Zwemvliezen
		Loodgordel
		Duikmes
		Duikbril en snorkel
		Volgelaatsmasker
		Duiktoestel
		Seinlijn
		EHBO uitrusting
	Communicatieapparatuur	
	Voertuigen	Waterongevallenvoertuig
		TS
		Brandweervoertuigen
Personeelsmaterieelvoertuigen		
Opleiden en oefenen	Opleiding	De leden van de duikploeg beschikken over de juiste certificaten
	Oefenen	Per 2 jaar in totaal 20 oefeningen met een onderwatertijd van tenminste 600 minuten met evenwichtige verdeling over het jaar.
Financieel	Kosten per jaar	€ 83.087,00 (op basis van benchmark)
	Ten laste van budget	Waterongevallenbeheersing

* In het besluit Veiligheidsregio's is geen specifieke prestatie-eis opgenomen. Er wordt van uitgegaan dat gestreefd wordt dezelfde streefwaarde te behalen als is vastgelegd in de huidige bestuurlijke overeenkomst van 1 oktober 2001. Uitgangspunt is dat de streefwaarde in 80% van de incidenten met een volledige bezetting gehaald wordt.

3.3 UITGANGSPUNTEN ORGANISATIE WATERONGEVALLENBEHEERSING

Onafhankelijk van de wijze waarop waterongevallenbeheersing georganiseerd gaat worden kunnen een aantal bestuurlijke uitgangspunten vastgelegd worden. Deze vormen de basis voor de nieuwe organisatie.

3.3.1 AANSTURING

Momenteel is Veiligheidsregio Fryslân alleen verantwoordelijk voor de facilitering van de waterongevallentaak. In de nieuwe organisatie wijzigt deze taak en wordt de regio verantwoordelijk voor het vastleggen van beleid en de controle op kwaliteit. Regionaal worden er afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het materieel en het oefenen. De medewerkers blijven in dienst van de lokale organisatie. De regio wordt echter eindverantwoordelijk en kan aansprakelijk gesteld worden voor haar beleid.

De regio kan besluiten deze taak bij een korps binnen de veiligheidsregio weg te leggen. De korpsen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de regionaal vastgelegde afspraken. Deze afspraken dienen in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) bestuurlijk te worden afgehecht.

Het is te overwegen om ervoor te kiezen de oppervlaktereddingsteams nog niet in regionale aansturing op te nemen. Dit is echter niet wenselijk. Reeds lange tijd wordt vanuit vijf posten getracht om op basis van intensieve samenwerking te komen tot een eenduidige aansturing en beleid. Het heeft dus duidelijk de voorkeur om nu een stevige stap voorwaarts te zetten en de regio op kwaliteit en eenduidigheid van oppervlakteredding op regionaal niveau plaats te laten vinden, de daadwerkelijke uitvoering van deze taak wordt op lokaal niveau uitgevoerd.

Materieel

De duikkorpsen en oppervlaktereddingsteams zullen toegroeien naar één type materieel. Op het moment dat materieel vervangen moet worden wordt dit regionaal aangeschaft en krijgt het het betrokken team het materieel in bruikleen. Aanschaf van materieel wordt wel gefinancierd vanuit de desbetreffende gemeente, die hiervoor een jaarlijkse vergoeding ontvangt. . Onderhoud wordt decentraal uitgevoerd, volgens eenduidige procedures. Eveneens valt te overwegen om aanwezig materiaal waar mogelijk te herschikken.

3.3.2 FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN

In dit hoofdstuk is aangegeven welke structurele kosten de exploitatie van een taak jaarlijks kost. Daarbij is gebruik gemaakt van een benchmark binnen een aantal andere, vergelijkbare regio's. De uitgewerkte opbouw van deze kosten zijn in bijlage B weergegeven.

Kosten risicobeheersing en planvorming waterongevallen

De investering aan de voorkant van de veiligheidsketen, geldt naast de waterongevallen taak ook voor de gehele veiligheidsregio met betrekking tot de Friese Norm voor incidentenbestrijding. In een apart proces zal het veiligheidsbestuur op basis van onderbouwde motivatie aangeven waar zal worden afgeweken van de landelijk vastgestelde opkomsttijden voor de verschillende risico objecten. Investering aan de voorzijde van de keten worden in dit project gebundeld voor een goede centrale afweging van de risico's. De benodigde investering voor de waterongevallen taak dient dan ook opgenomen te worden in de voorstellen die met betrekking tot de Friese Norm in 2011 zullen worden gedaan aan het Veiligheidsbestuur van de regio Fryslân. De planvorming wordt structureel geborgd in de

beleidsondersteuning die in het taakveld van de duikteams is opgenomen. De bereikbaarheidskaarten vragen echter aandacht. Deze kaarten zijn in 2006 vervaardigd en dienen te worden geactualiseerd en zodanig aangepast te worden dat zij voldoen aan de landelijk afgestemde formats. De huidige kaarten dekken nu maar een deel van het risicogebied af. Om de teams voor waterongevallenbestrijding goed te faciliteren dient hier een inhaalslag op gemaakt te worden. Dit vraagt om een incidentele investering van € 30.000,00. Daarbij kan aangesloten worden op de digitale ontsluiting binnen de regio van de bereikbaarheidskaarten.

Kosten taak grijpredding

De grijpredding behoort tot de basistaak van de brandweer, hierin wordt geen bijdrage gefinancierd vanuit de regio. De structurele kosten bedragen circa € 1.564,00 per jaar.

Kosten taak oppervlakteredding

Posten die oppervlakte redding uitvoeren krijgen een bedrag van € 6.870,00 per jaar voor oefening en de aanschaf van aanvullend materieel.

Kosten duiktaak

Wanneer gekozen wordt voor een organisatie variant wordt aan de desbetreffende korpsen een financiële bijdrage ter beschikking gesteld om de betrokken taak op adequate wijze uit te kunnen voeren.

Per korps met een duiktaak wordt jaarlijks € 83.140,- beschikbaar gesteld. Dit bedrag kent de volgende opbouw:

Kostencategorie	Kosten per jaar
Opleiden	€ 9.467
Materieel	€ 19.213
Vergoedingen	€ 19158
Overig	€ 15250
Ondersteuning	€ 20.000
Totaal	€ 83.087

Op regionaal niveau worden beleidsafspraken vastgelegd. Lokaal kan gekozen worden op welke wijze deze beleidsafspraken bereikt worden. Lokaal kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een korps dat uit beroeps of vrijwilligers bestaat. De financiële vergoeding die tegenover het uitvoeren van de duiktaak staat is echter in alle gevallen gelijk en is dus niet gebaseerd op de daadwerkelijke kosten die een korps maakt.

Een korps dat momenteel over de duiktaak beschikt kan besluiten deze taak te willen behouden. Dit korps wordt echter door de regio niet financieel gecompenseerd voor het behoud van deze taak, de huidige vergoeding die de gemeente ontvangt zal vervallen. Het korps wordt echter wel verplicht om te voldoen aan de regionale normen.

Kosten repressieve inzet

De kosten van de repressieve inzet bij waterongevallen is op dit moment niet opgenomen in het regionaal budget. Jaarlijks bedragen deze repressieve kosten circa € 25.000,00. In de begroting van de regionale brandweer is geen dekking opgenomen voor dit bedrag. Jaarlijks leidt dit dus tot een incidentele overschrijding van het volledige bedrag. Het verdient aanbeveling deze kosten wel op te nemen in het regionale budget. Ten slotte wordt de waterongevallentaak door de betrokken korpsen voor de gehele regio verzorgd. De kosten voor repressieve inzet zijn daarom meegenomen in de drie bovengenoemde kosten-categoriën.

Verdeling van de kosten waterongevallen

Alle kosten die regionaal gemaakt worden voor de waterongevallentaak, dienen financieel verrekend te worden met de betrokken gemeenten. Voorgesteld wordt hiervoor dezelfde verrekenmethode toe te passen als voor de gehele regionale brandweerbegroting. Dit is een verdeling op basis van inwonertal.

3.4 CONCLUSIE

De in dit hoofdstuk benoemde elementen, risico's, taken, kwaliteitseisen en kosten, vormen de basis voor de organisatie ten behoeve van de beheersing van waterongevallen. Op basis van deze elementen worden in het volgende hoofdstuk een aantal organisatie varianten uitgewerkt.

4 UITVOERINGSKEUZEN: BEHEERSEN EN BESTRIJDEN

Op basis van het risicobeeld en de beleidsdoelen wordt de wijze van uitvoering bepaald. Hierbij kan enerzijds gekozen worden om te investeren in preventieve maatregelen op het gebied van risicobeheersing, dus investeren in de voorkant van de veiligheidsketen. Anderzijds kan ervoor worden gekozen om te investeren in reactieve maatregelen op het gebied van ongevalsbestrijding, dit is met name gericht op de repressieve organisatie. De keuze die gemaakt wordt zal uit een combinatie van maatregelen bestaan en is bepalend voor de inrichting van de organisatie voor waterongevallenbestrijding.

De regio kan besluiten tot het uitbesteden van de waterongevallentaak, dit wordt echter niet gezien als een reële optie in verband met de beperkte opkomsttijd.

4.1 ORGANISATIE RISICOBEEHERSING

Risicobeheersing op het gebied van waterongevallen is een taak waar regiobreed invulling aan gegeven moet worden. De brandweer wordt betrokken door de gemeenten bij RO vraagstukken en kan dit aspect meenemen. Deze diverse adviseurs van de brandweer dienen dan wel bewust te zijn van dit aspect. Regionaal wordt het beleid vastgesteld, dit wordt grotendeels lokaal uitgevoerd. Daarnaast kunnen er regionaal een aantal initiatieven worden opgepakt.

4.2 ORGANISATIEMODELLEN RISICOBESTRIJDING

De taken grijpredding, oppervlakteredding en reddingsduik vormen de bouwstenen voor de repressieve taak op het gebied van waterongevallenbestrijding. Grijpredding wordt als basistaak voor de brandweereenheden door ieder korps uitgevoerd. Een aantal korpsen zijn ook verantwoordelijk voor oppervlakte redding. Ieder korps met een duiktaak heeft ook de grijpredding en oppervlakte redding tot zijn basistaak.

Voorgesteld wordt dat alle korpsen die in de huidige situatie een duiktaak hebben in de nieuwe organisatie de oppervlakte redding taak behouden. Daarnaast zal op basis van het risicoprofiel en de dekking bepaald moeten worden welke korpsen de oppervlakte redding gaan uitvoeren.

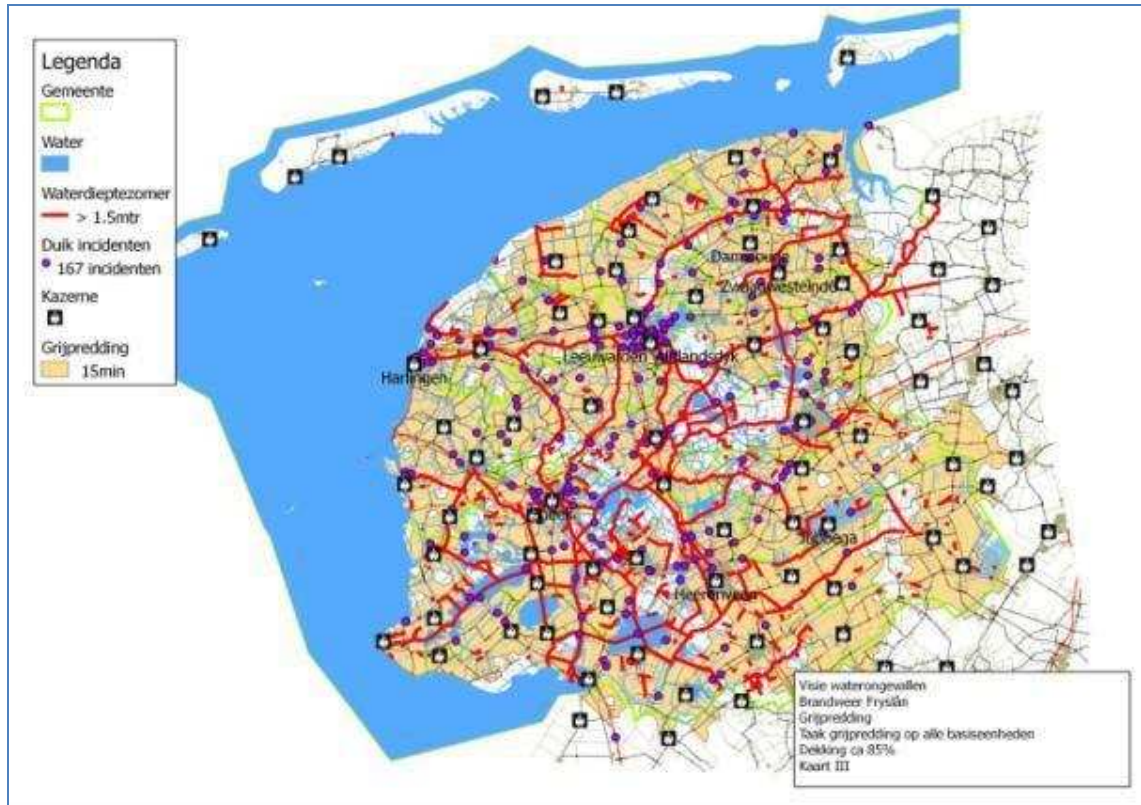
Onderstaand wordt per taak beschreven op welke wijze dit ingevuld dient te worden. Bij de uitgewerkte varianten voor de reddingsduik zijn ook de operationele prestaties van de oppervlakte redding verwerkt om op deze wijze een compleet visueel beeld te kunnen geven

4.2.1 GRIJPREDDINGEN

In het besluit veiligheidsregio's is vastgelegd dat binnen 15 minuten een basiseenheid ter plaatse dient te zijn om een grijpredding uit te voeren.

Zoals in paragraaf 3.1 is aangegeven dient elke basiseenheid in het verzorgingsgebied deze taak uit te kunnen voeren. Het dekkingspercentage op basis van deze 15 minuten bedraagt 85%

In onderstaande kaart in de dekking visueel weergegeven

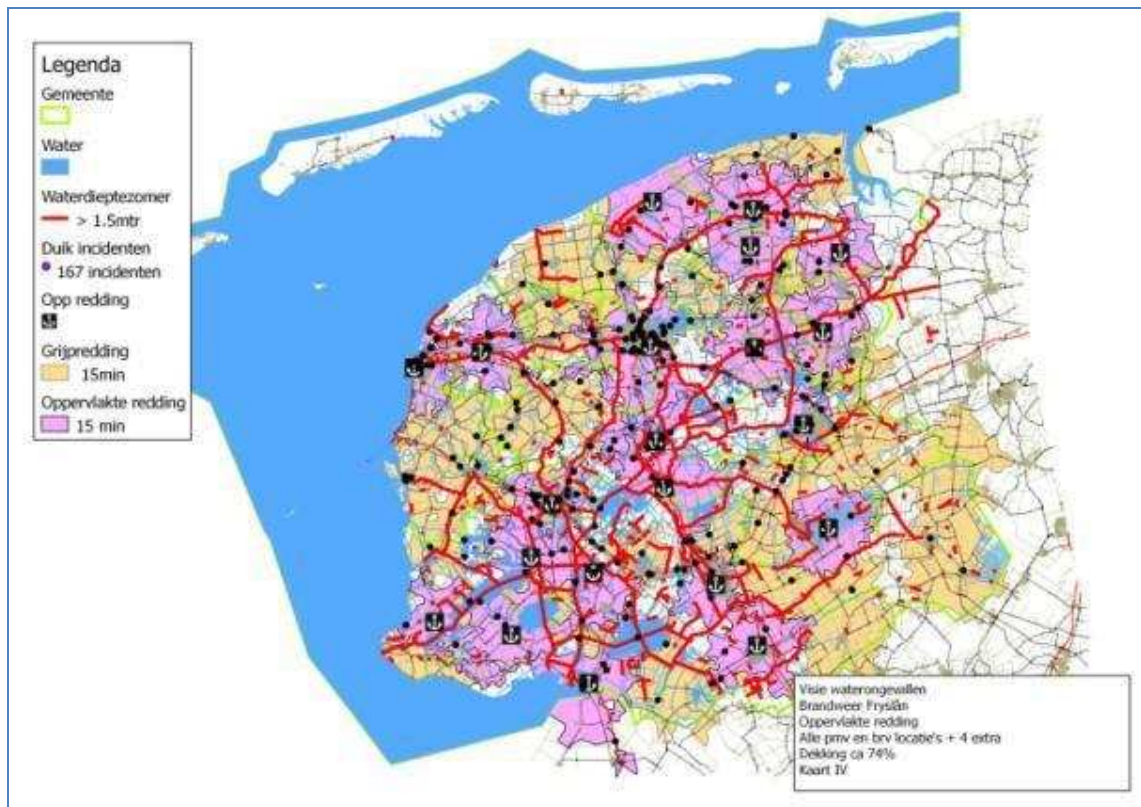

4.2.2 OPPERVLAKTEREDDINGEN

Voor oppervlakteredding is gesteld dat er specifieke eenheden worden aangewezen om deze taak uit te voeren. Zij hebben daar ook speciale voorzieningen nodig en een aanvullende opleiding (zwemmend redden). In de regio zijn verspreid over het gebied een aantal korpsen uitgerust met een Brandweervaartuig of een personeel materieel vaartuig. Deze posten hebben daarmee een geschikte voorziening om de oppervlakte reddingstaak adequaat uit te kunnen voeren. Enkel een aantal specifieke voorzieningen dienen aanvullend te worden aangeschaft.

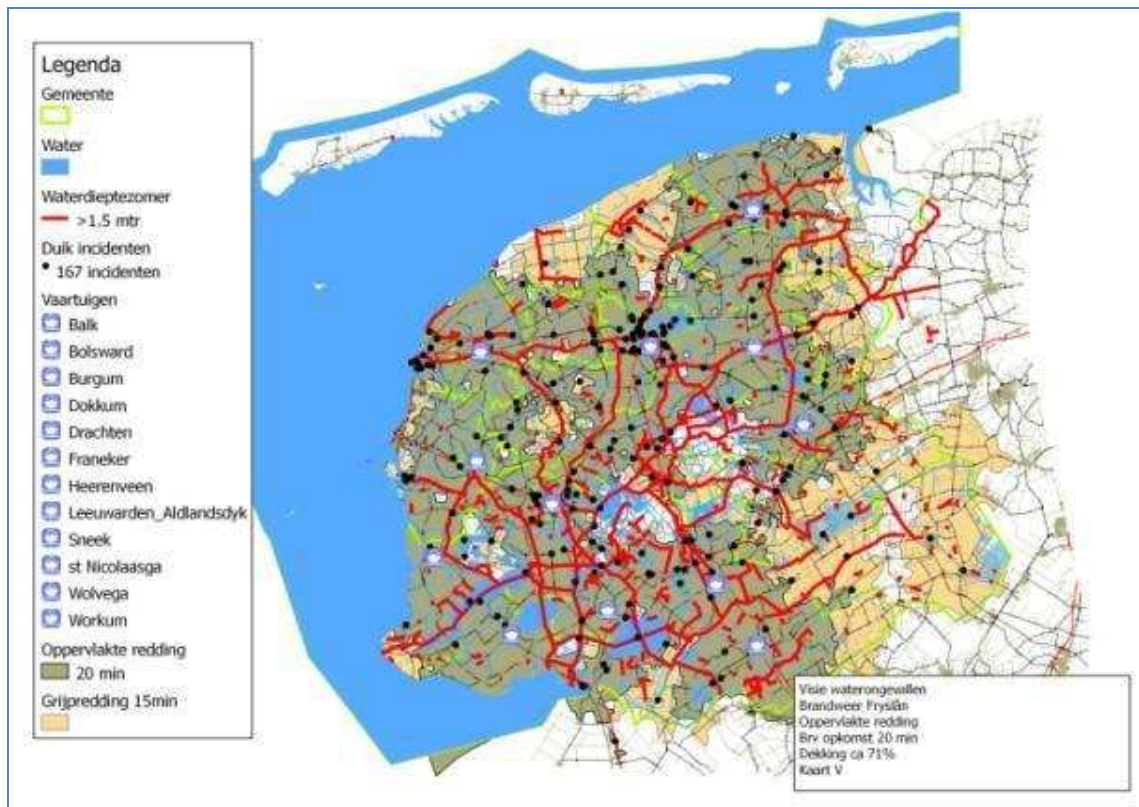
Er wordt van uitgegaan dat de korpsen die in het bezit zijn van een duikteam de oppervlakte redding door het duikteam laten uitvoeren in het verzorgingsgebied.

Om te kunnen voldoen aan de streeftijd van 15 minuten opkomsttijd en om te kunnen voldoen aan het uitgangspunt om in 80% van de incidenten op tijd ter plaatse te zijn, kan niet worden volstaan met uitzetten van deze taak in de posten met een BRV en PMV. In de posten Wolvega, Jubbega, Franeker en Ferwerd dient aanvullend een dergelijke voorziening voorhanden te zijn. Met deze aanvulling wordt een percentage gehaald van 74%

Dit leidt echter wel tot een groot aantal teams dat incidenteel wordt ingezet. Ook de belasting van de posten wordt met meerdere teams extra onder druk gezet. Als de streeftijd naar 20 minuten wordt opgetrokken kan nog steeds op voldoende wijze worden voldaan aan de ambities om op een adequate wijze op te treden. Dit houdt in dat alleen op de plaatsen waar een brandweervaartug aanwezig is wordt ingestoken op een dergelijk team. De vier eerder genoemde aanvullende teams blijven daarbij nodig om tot een voldoende afdekking te komen van het risicogebied. In de kaart op de volgende pagina zijn de effecten gevisualiseerd.

De dekking komt in deze variant uit op 71%. Gezien de beheersbaarheid van de organisatie en de continuïteit van uitvoering wordt geadviseerd uit te gaan van 12 oppervlaktereddingsteams zoals hiervoor omschreven.

4.2.3 REGULIERE EN COMPLEXE REDDINGSDUIKEN

Voor de reddingsduik geldt een streeftijd voor de opkomsttijd van het duikteam van 30 minuten. Daarbij is rekening gehouden met de huidige regionale afspraken en met het feit dat het duikteam nog een effectieve reddingsduik kan uitvoeren.

Bij elk van de varianten is de taak wateroppervlakte redding ook meegenomen om inzichtelijk te maken in welke gebieden er voldoende follow up kan worden gerealiseerd voor het geval een oppervlakterredding zich ontwikkeld tot een reguliere reddingsduik.

Voor wat betreft de spreiding van de duikteam kan er voor verschillende scenario's worden gekozen. Er is gekeken met welke variant de dekkingsgraad van 80% van het gebied voldoende kan worden afgedekt. De volgende varianten zijn uitgewerkt:

- Variant 1: Leeuwarden is het enige duikende korps
- Variant 2: Leeuwarden en Sneek
- Variant 3: Leeuwarden, Sneek en Jubbega

Variant 1: Leeuwarden

In deze variant is Leeuwarden het enige duikende korps in de veiligheidsregio. Hoewel het korps Leeuwarden als beroepskorps een redelijk groot deel van de regio kan afdekken is deze optie af te raden op basis van de beperkte mogelijkheden die geboden wordt aan de duikers. Voor het verder opschalen van bijstand is het dichtstbijzijnde korps met een duikteam Assen. Er is dus geen duikteam in de nabijheid dat de bijstand kan verzorgen. Daarnaast is de werkdruk voor dit duikende korps hoog, het korps reageert op alle duikincidenten binnen de gehele veiligheidsregio, en dient ook als back up voor alle korpsen met de taak tot oppervlakterredding. Financieel vraagt deze optie de laagste inspanning.

Met betrekking tot de dekkinggraad wordt een percentage voor opkomst van de duikteams gehaald van circa 54%. In dit scenario wordt dus onvoldoende de streeftijd gehaald voor de duikteams. Zoals in onderstaande kaart is te zien blijven grotere gebieden in de Zuidwest en Zuid oost hoek onvoldoende gedekt. De noordoost hoek is een aandachtspunt.

Variante 2: Leeuwarden en Sneek

Variante 2 bestaat uit 2 duikkorpsen in de veiligheidsregio, Leeuwarden en Sneek. Gezamenlijk dekken deze de watergebieden breder dan 15 m. grotendeels af. Het zuidoosten van de regio wordt beperkt afgedekt, het duikkorps van Assen kan dit gebied zeer beperkt afdekken en levert daarmee geen relevante bijdrage. De duikteams worden beide opgeroepen en kunnen zo als back up voor elkaar dienen. Daarnaast wordt de werkdruk verdeeld omdat slechts één van beide korpsen reageert op een oproep van een korps dat over gaat tot oppervlakteredding.

Met betrekking tot de dekkinggraad wordt een percentage voor opkomst van de duikteams gehaald van 61%. In dit scenario wordt dus de streeftijd niet geheel gehaald voor wat betreft de duikteams. Zoals in onderstaande kaart is te zien blijven grotere gebieden in de Zuid oost hoek onvoldoende gedekt. De noordoost hoek is een aandachtspunt.

Door de spreiding van de oppervlakte reddingsteams worden deze gebieden echter wel voldoende afgedekt.

Variant 3: Leeuwarden en Sneek en Jubbega

Variant 3 bestaat uit 3 duikkorpsen die ingezet worden vanuit Leeuwarden, Sneek en Jubbega. Gezamenlijk dekken deze de regio grotendeels af. Bij een melding worden 2 van de 3 duikteams opgeroepen en kunnen zo als back up voor elkaar dienen. Daarnaast wordt de werkdruk verdeeld omdat slechts één van de korpsen reageert op een oproep als follow up van een oppervlakteredding. De financiële inspanning voor deze optie is het hoogst, het budget dat overblijft voor andere taken op het gebied van waterongevallenbeheersing is beperkt.

Met betrekking tot de dekkingsgraad wordt een percentage voor opkomst van de duikteams gehaald van 74%. In dit scenario wordt de streeftijd bijna gehaald voor de duikteams. Zoals in de kaart op de volgende pagina is te zien is de regio bijna volledig afgedekt.

Wel dient te worden gesteld dat er een risico aan de haalbaarheid van dit scenario zit. Zoals al eerder is geconcludeerd is de intensiteit van het aantal incidenten erg laag. Verder wordt er met de duiktaak een zware belasting gelegd op de betrokken duikteams. De kwaliteit, continuïteit en uitvoerbaarheid dienen in evenwicht te zijn met de intensiteit van uitrukken. Verder dient de focus met name te liggen op het adequaat inrichten van de oppervlaktereddingsteams. De post Jubbega kan de uitruk van een duikteam alleen garanderen met ondersteuning van Heerenveen. Mede gelet op de voornoemde overwegingen wordt dit scenario als minder wenselijk beschouwd.

In onderstaande tabel zijn de varianten nader uitgewerkt:

	1 duikkorps	2 duikkorpsen	3 duikkorpsen
Dekkingspercentage	54 %	61 %	74 %
Veiligheid van medewerkers	Geborgd	Geborgd met een follow up	Geborgd met twee mogelijke follow ups
Werkdruk op personeel	Uitvoering in basis bij één duikteam, geen mogelijke ondersteuning	Uitwijk / ondersteuning tweede duikteam mogelijk	Uitwijk / ondersteuning tweede en derde duikteam mogelijk
Financiële structurele kosten duikteam(s)	€ 83.087	€ 166.174	€ 249.261

4.3 FINANCIEEL OVERZICHT

Op basis van het de verschillende varianten kunnen de kosten van de nieuwe organisatie bepaald worden:

	1 duikkorps	2 duikkorpsen	3 duikkorpsen
Financiële kosten risicobeheersing	Onderdeel van Friese norm	Onderdeel van Friese norm	Onderdeel van Friese norm
Kosten inhaalslag bereikbaarheidskaarten (incidentele kosten)	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Financiële structurele kosten Grijpredding (lokale kosten)	€ 1.564 per post	€ 1.564 per post	€ 1.564 per post
Financiële structurele kosten Oppervlakteredding	11 teams à 6,8K € 74.800	10 teams à 6,8K € 68.000	9 teams à 6,8K € 61.200
Financiële structurele kosten duikteam(s)	€ 83.087	€ 166.174	€ 249.261
STRUCTURELE KOSTEN REGIONAAL	€ 157.887	€ 234.174	€ 310.461

Tussen veiligheidsregio Fryslân en de gemeenten zullen afspraken gemaakt moeten worden welke kosten door de lokale brandweer worden gefinancierd en welke kosten vanuit de regio wordt gefinancierd. De regionale brandweer heeft een budget van € 200.000,00 tot haar beschikking.

Gebaseerd op de voorkeur voor scenario 2 (relatieve dekking en meest toekomstbestendig) zijn de totale kosten geraamd op € 234.280,00. Daarbij dient wel aangemerkt te worden dat de incidentele kosten voor de actualisering van de bereikbaarheidskaarten dan nog gedekt dient te worden.

In de berekening zoals die is voorgelegd is nog niet meegenomen welke kapitaalslasten binnen de betrokken korpsen al gedekt worden in de lokale begrotingen. Voor de oppervlaktereddingsteams geldt namelijk dat gebruik zal worden gemaakt van de reeds beschikbare voorzieningen in de verschillende posten. Deze kosten zijn op dit moment nog niet geheel inzichtelijk te krijgen, omdat een deel van de kosten onderdeel uit maakt van samengevoegde taken binnen het betrokken brandweerkorps. Het ligt in de verwachting dat deze kosten inzichtelijk worden bij het proces van regionalisering. Daarom wordt voorgesteld de kosten van de duikteams onder te brengen in het regionaal budget.

Voor de oppervlakteredding wordt voorgesteld deze kosten vooralsnog in de gemeentelijke begroting te laten, maar deze kosten alvast wel te oormerken als kosten waterongevallen. In het regionaliseringsproces kunnen deze kosten dan specifiek in beeld worden gebracht en worden toegedeeld aan de waterongevallentaak zodra de regionale brandweerbegroting van de nieuwe geregionaliseerde brandweer wordt vastgesteld.

4.4 IMPLEMENTATIE

Wanneer bestuurlijk voor een organisatie variant is gekozen vormt deze keuze de basis voor de nieuw op te richten organisatie. Onderdeel van de nadere uitwerking van het implementatieproces is:

- Het organisatie en financieringsmodel van waterongevallenbeheersing;
- Inventarisatie van aanwezig materiaal en het ontwikkelen van een (her) verdelingsplan van het materiaal;

- Het maken van afspraken in DVO's tussen partijen wat betreft verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- Fasering van de overgangperiode voor de nieuwe organisatie;
- Het actualiseren van bestaand beleid (RI&E, werkinstructie etc.)
- Wijze van registratie.

4.5 CONCLUSIE

Veiligheidsregio Fryslân gaat op het gebied van waterongevallenbeheersing een aantal taken op een andere wijze uitvoeren. Op het gebied van risicobeheersing wordt vanuit de regio beleid vastgesteld. Voor de organisatie van de duiktaak van waterongevallenbestrijding kan gekozen worden uit 3 varianten.

De variant met 1 duikpost heeft de minste voorkeur uit veiligheidsoverwegingen en dekking en wordt niet als een reële optie gezien. De afweging wordt daarom gemaakt tussen de variant met 2 of 3 duikposten, waarbij de variant met 2 duikposten een voorkeur heeft. Voorgesteld wordt dan ook om een duikteam te positioneren in Sneek en Leeuwarden. Daarnaast dienen er op 10 locaties oppervlaktereddingsteams te zijn die deze specifieke taak op zich nemen.

Voorwaarde is echter dat de waterongevallentaak regionaal aangestuurd gaat worden, met daarbij vanuit deze centrale verantwoordelijkheid de lokale korpsen volgend zijn op het regionale beleid. Het ligt in de rede om deze taak te delegeren naar één van de duikende korpsen. Gezien de grootte van de brandweerorganisatie van Leeuwarden wordt voorgesteld dit korps te benaderen voor het uitvoeren van de regionale regierol. Zij kan daarmee ook invulling gaan geven aan een landelijke vertegenwoordiging in de diverse platforms. Dit dient echter in de verdere implementatie vanuit de regionale brandweer nader ingevuld en afgestemd te worden.

5 BESTUURLIJKE BESLUITVORMING

Aan het bestuur van de veiligheidsregio Fryslân wordt voorgesteld om op basis van de uitgangspunten in dit visiedocument:

- In te stemmen met de visie waterongevallenbeheersing;
- De regionaal commandant brandweer opdracht te verstrekken om de implementatie op basis van scenario 2 nader uit te werken, wat inhoudt dat de korpsen van Leeuwarden en Sneek uitvoering gaan geven aan de duiktaak en dat daarnaast op 10 locaties in de regio uitvoering zal worden gegeven aan de oppervlaktereddingstaak.
- De kosten voor oppervlakteredding vooralsnog in de gemeentelijk begrotingen te laten en specifiek te oormerken als kosten waterongevallenbeheersing. Zodra de regionale brandweerbegroting van de nieuwe geregionaliseerde brandweer wordt vastgesteld, worden deze kosten toegedeeld aan de waterongevallentaak.
- In te stemmen met de voorgestelde financiering, waarbij de verrekening naar de gemeenten zal plaatsvinden op basis van inwonertal.

BIJLAGEN

Bijlage	Onderwerp
A	Overzicht samenstelling duikkorpsen Fryslân
B	Financieel overzicht duikteams Fryslân

CONCEPT

Bijlage A: Overzicht samenstelling duikkorps Fryslân

De huidige samenstelling van de duikkorpsen is als volgt (peildatum 1 mei 1011):

	Haringen	Heerenveen	Leeuwarden	NOF - Damwoude	NOF - Zwaagwesteinde	Sneek
Duikers	4	11	23	4	3	5
Duikploegleiders	3	4	12	1	2	3
Duikmedisch begeleiders	4	15	37	2	2	10
Duik assistent	-	-	-	-	-	-
Chauffeurs	4	10	23	2	2	7
Schippers	-	8	-	-	-	3
Duikinstructeurs	-	1	3	1	-	1
In opleiding	-	-	-	1	-	2
Formatie	-	-	-	-	-	-

De formatie beschikbaar voor aansturing en de operationele voorbereiding van de waterongevallentaak is niet inzichtelijk.

Bijlage B: Financieel overzicht duiktaak veiligheidsregio Fryslân

In Fryslân gaven de korpsen met een duiktaak aan dat er slechts beperkt inzicht is in de kosten die gemaakt worden voor het duiken. Dit geldt met name voor de aansturing en operationele voorbereiding.

Ook andere korpsen in Nederland hebben slechts een beperkt inzicht in de exacte kosten die toegerekend kunnen worden aan de duiktaak. Dit heeft in 2009 geleid tot een benchmark. De resultaten uit de benchmark zijn vervolgens vertaald naar een model voor de kosten van de duikorganisatie.

Het model theoretisch kosten van de duikorganisatie is in april 2011 geactualiseerd. Daarnaast is het model uitgebreid met een financieel overzicht van de kosten voor grijpredding en voor oppervlakteredding.

CONCEPT

B. 1 Model kosten grijpredding

Kosten grijpredding		Kosten [per persoon / per stuk]	Aantal [persone n /stuks]	Afschrijving / Functietijd	Kosten totaal	Kosten per jaar
Materieel en materiaal						
Duikkleding	Droogpak en handschoenen	€ 1.560	2	5	€ 3.120	€ 624
	Oppervlakte redvest	€ 300	4	5	€ 1.200	€ 240
Subtotaal materiaal en materieel					€ 4.320	€ 864
Vergoedingen						
Uitrukken	Gemiddelde kosten (hbrw) Gemiddeld 2-3 uitrukken per jaar a 2 uur	€ 23,33	6	1	€ 700	€ 700
Subtotaal vergoedingen					€ 700	€ 700
Totaal						
Totaal					€ 5.020	€ 1.564

B.2 Model kosten oppervlakteredding

Kosten oppervlakte redding		Kosten [per persoon / per stuk]	Aantal [personen /stuks]	Afschrijving / Functietijd	Kosten totaal	Kosten per jaar
Opleiden						
Manschap	Diploma Zwemmend redden	€ 700	8	10	€ 5.600	€ 560
Subtotaal opleiden					€ 5.600	€ 560
Materieel en materiaal						
Kleding en bescherming	Pakken en kleding	€ 1.860	4	5	€ 7.440	€ 1.488
	Oppervlakteredvest	€ 300	4	5	€ 1.200	€ 240
	Drijflichaam	€ 1.827	1	5	€ 1.827	€ 365
	Persoonlijke beschermings middelen	€ 994		5	€ 1.480	€ 267
Boot	Lichte boot met buitenboordmotor en trailer	€ 25.000	1	20	€ 25.000	€ 1250
Subtotaal materiaal en materieel					€ 11.947	€ 3.610
Vergoedingen						
Uitrukken	Gemiddelde kosten (hbrw) Gemiddeld 2-3 uitrukken per jaar a 2 uur	€ 23,33	6	1	€ 700	€ 700
Subtotaal vergoedingen					€ 700	€ 700
Overig						
Stalling boot	Stalling materieel		-	1	€ 500	€ 500
Onderhoud en verzekeringen	Onderhoud en verzekeringen		-	1	€ 1.500	€ 1.500
Subtotaal overig					€ 2.000	€ 2.000
Totaal						
Totaal					€ 20.247	€ 6.870

B.3 Model kosten reddingsduiken

CONCEPT

Kosten reddingsduiken		Kosten [p. Pers. / per stuk]	Aantal [personen / stuks]	Afschrijving / Functietijd	Kosten totaal	Kosten per jaar
Opleiden						
Chaufeur (assistent)	Brandweerschafeur (opm. niet exclusief voor duiken)	€ 1.150	4	15	€ 4.600	€ 307
	Assistent (chauffeur) - module 002	€ 1.300	4	10	€ 5.200	€ 520
Brandweerder	Brandweerder - module 002 (theorie)	€ 1.600	8	10	€ 12.800	€ 1.280
	Brandweerder - module 003 (praktijk I - binnenwater / duiktoren)	€ 3.000	8	10	€ 24.000	€ 2.400
	Brandweerder - module 004 (praktijk II - buitenwater)	€ 3.000	8	10	€ 24.000	€ 2.400
Duikploegleider	Duikploegleider - module 016	€ 2.400	4	10	€ 9.600	€ 960
	Specialisatie brandweerder - module 009	€ 4.000	4	10	€ 16.000	€ 1.600
Subtotaal opleiden					€ 96.200	€ 9.467
Materieel en materiaal						
Voertuigen	Waterongevallenvoertuig inclusief inrichting exclusief materieel	€ 90.000	1	10	€ 90.000	€ 9.000
Duikkleiding	Pakken en kleding	€ 1.800	8	6	€ 14.400	€ 2.400
	Oppervlakteredvest	€ 450	4	6	€ 1.800	€ 300
	Persoonlijke beschermingsmiddelen	€ 2.910	4/8	6	€ 12.700	€ 2.117
Duiktoestel	Backpack inclusief bandenstel	€ 1.500	4	6	€ 6.000	€ 1.000
	Ademluchtcilinder	€ 600	8	6	€ 4.800	€ 800
	Restdrukwaarschuwingsinrichting	€ 200	4	6	€ 800	€ 133
	Ademhalingsautomaat	€ 400	4	6	€ 1.600	€ 267
	Seinlijn, drijvend	€ 1.100	4	6	€ 4.400	€ 733
Eerstehulpuitrusting	EHBO-koffer en zuurstofkoffer	€ 1.000	1	6	€ 1.000	€ 167
Boot	Lichte boot met buitenboordmotor met trailer	€ 30.000	1	15	€ 30.000	€ 2.000
	Overig materieel boot	€ 1.775	1	6	€ 1.775	€ 296
Subtotaal materiaal en materieel					€ 198.150	€ 19.213
Vergoedingen						
Oefenen en uren keuring	Gemiddelde kosten (hbrw)	€ 12,44	16	1	€ 7.962	€ 7.962
	Minimaal 300 minuten (20 oefenmomenten a ± 30 min. per oefening in totaal 2 uur)					
	Realistisch oefenen (minimaal 2 x per jaar) incl kosten huur locatie	€ 12,44	16	1	€ 2.296	€ 2.296
Opleiden	Gemiddeld twee opleidingen per jaar ± 100 uur	€ 12,44	2	1	€ 2.488	€ 2.488
	Psychologische keuring / assessment	€ 500,00	2	1	€ 1.000	€ 1.000
Uitrukken	Gemiddelde kosten (hbrw)	€ 23,33	4	1	€ 4.666	€ 4.666
	Gemiddeld 25 uitrukken per jaar a 2 uur					
	Overleg (2 x per jaar 2 uur)	€ 23,33	16	1	€ 747	€ 747
Subtotaal vergoedingen					€ 19.158	€ 19.158
Overig						
Stalling	Stalling materieel (35m² x € 95,-)		-	1	€ 3.325	€ 3.325
Onderhoud en verzekeringen	Onderhoud en verzekeringen		-	1	€ 3.800	€ 3.800
Keuren	Keuring materieel		-	1	€ 3.000	€ 3.000
	Keuring duikers	€ 375	8	1	€ 3.000	€ 3.000
Software	Software (licentie)		1	1	€ 500	€ 500
RI&E	Risico inventarisatie en evaluatie duiken	€ 6.500	1	4	€ 6.500	€ 1.625
Subtotaal overig					€ 20.125	€ 15.250
Beleid						
Beleidsondersteuning	Ondersteuning (jaarlijkse vergoeding per fte)	€ 50.000	0,4	1	€ 20.000	€ 20.000
Totaal						
Totaal excl. beleid					€ 333.633	€ 63.087
Totaal incl. beleid					€ 353.633	€ 83.087